

Україна

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВДЕННИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
УПРАВЛІННЯ ПІВДЕННОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

02.03.2018

№ 15-21-07-15/02

***Аудиторський звіт
за результатами державного фінансового аудиту
діяльності Державного підприємства «Дослідне
господарство Інституту рису Національної академії
аграрних наук України за період з 01.06.2014 року по
31.12.2017 року.***

м. Херсон
2018 рік

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України (далі – Підприємство, Господарство) за період з 01.06.2014 року по 31.12.2017 року.

Юридична та фактична адреса Підприємства: 75705, Херсонська область, Скадовський район, с. Антонівка, вул. Студентська, 11.

Дослідження проведено відповідно до п. п. 3.3.5.2 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Південного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2017 року, постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 «Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання» [1], Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728 [2] та Програми аудиту.

Аудиторське дослідження проведено з відома директора Підприємства Уманської Валентини Валеріївни та головного бухгалтера Присяжної Олени Леонідівни.

Матеріали звіту призначені для Інституту рису Національної академії аграрних наук України, Національної академії аграрних наук України, Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України та інших зацікавлених фахівців.

Звіт підготовлено відділом контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Південного офісу Держаудитслужби України в Херсонській області.

ЗМІСТ

I.	Вступ	4
1.1.	Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту	5
II.	Результати аудиторських процедур і висновки	6
2.1.	Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства	6
2.2.	Аналіз виконання фінансового плану діяльності Підприємства	10
2.3.	Результати дослідження фінансово-господарської діяльності Підприємства	17
2.3.1.	Окремі управлінські рішення під час дотримання штатної дисципліни та пов'язаними з ними виплатами не сприяють підвищенню прибутковості Підприємства	17
2.3.2.	Дотримання законодавства Підприємством під час визнання витрат та достовірність їх оцінення	24
2.3.2.1	Впровадження виробничо-господарської діяльності при наданні послуг у сільському господарстві за окремими договорами на умовах, які не є взаємовигідними не сприяють підвищенню прибутковості Підприємства	24
2.3.2.2	Існуючі недоліки використання активів впливають на відображення їх реальної вартості, збільшення витрат Підприємства	26
2.3.3	Збільшення дебіторської заборгованості призводить до погіршення платоспроможності Підприємства та втрати його активів	27
2.3.4	Дотримання Підприємством законодавства при використанні земельних ділянок.	37
III.	Висновки за результатами аудиту	41
IV.	Рекомендації	42
V.	Додатки	45

I. ВСТУП

Державне підприємство «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України (далі – Підприємство, Господарство, ДП ДГ «Інституту рису») створене з метою організаційно – господарського забезпечення науково-дослідним установам Національної академії аграрних наук України (далі – Академія) умов для проведення випробувань і доопрацювання наукових розробок, їх апробації, проведення виробничої перевірки і впровадження їх у виробництво та іншої господарської діяльності.

Підприємство, як юридична особа, є державним сільськогосподарським підприємством, яке створене з метою організаційно-господарського забезпечення Науковій установі умов для своєчасного та високоякісного проведення наукових досліджень та їх апробації, виробництва оригінального, елітного та репродукційного насіння сільськогосподарських культур саджанців, нових засобів захисту рослин і тварин, штамів мікроорганізмів, вирощування племінного молодняку тварин і птиці, проектування і виготовлення дослідних і макетних зразків нової техніки, тощо.

Свою діяльність Підприємство здійснювало на підставі Статуту Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Української академії аграрних наук», затвердженого Української академії аграрних наук від 07.12.2006 р. та зареєстрованого державним реєстратором Садоської районної державної адміністрації 12.12.2006 року за № 14961050003000016 [3] та Статуту Державного Підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України», затвердженого Національною академією аграрних наук України від 01.12.2016 року. [4] (далі - Статут).

Основними напрямками діяльності Підприємства вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (основний), вирощування рису; вирощування інших однорічних і дворічних культур; вирощування інших багаторічних культур; розведення великої рогатої худоби молочних порід; розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів; розведення свиней; допоміжна діяльність у рослинництві та інші види діяльності визначені статутом.

Підприємство здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження в селекції та апробації оригінальних високопродуктивних сортів рису, а саме:

- виробляє оригінальне та елітне насіння рису вітчизняної селекції та є єдиним в Україні;
- випробовує на дослідних полях та впроваджує у виробництво технології вирощування рису та інших культур;
- проводить дослідження з визначення ефективності та безпеки застосування засобів захисту рослин у рисовій сівозміні;
- застосовує ефективне використання енергетичних та водних ресурсів;
- проводить меліоративні дослідження в частині ефективного використання зрошуваних земель та водних ресурсів.

Підприємство може здійснювати інші види діяльності не заборонені чинним законодавством України та статутом.

Підприємство має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, в разі потреби реєстраційні рахунки у відділеннях Державного казначейства, діє за принципом повного господарського розрахунку, має печатку зі своїм найменуванням, ідентифікаційним кодом і належністю до Національної академії аграрних наук України, штамп та інші печатки, необхідні для ведення діловодства, знак для товарів і послуг, реквізити.

Дослідженням встановлено, що Підприємство не здійснювало господарську діяльність, яка підпадає під дію Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 року №222-VIII. [5]

З метою розміщення власних об'єктів та здійснення господарської діяльності, виробництва оригінального, елітного та репродукційного насіння, вирощування садивного матеріалу сільськогосподарських культур, кормів для тварин і пропаганди ведення товарного сільськогосподарського виробництва, Підприємству надано у постійне користування земельні ділянки державної власності.

Загальна площа землекористування Підприємства, на час проведення аудиту відповідно до державних актів на право постійного користування земельною ділянкою становить 2462,7008 га., з них на території Антонівської сільської ради 2152,000 га. у тому числі с/г угіддя 1910,9126 га. з них рілля 1813,92 га. та на території Тарасівської сільської ради с/г угіддя 310,6993 га. з них рілля 287,92 га.

1.1 Інформація про об'єкт аудиту.

Економічною основою діяльності Підприємства є державна власність України на основні фонди, інше державне майно, а також землі Академії, які закріплені за нею постановою Президії Верховної Ради Української СРСР «Про статус Української академії аграрних наук» від 29.07.1991 року № 1370 – XII, що перебувають у розпорядженні установ Академії.

Історія Підприємства розпочинається з 1968 р. з часу його створення на основі розпорядження Ради Міністрів УРСР від 21.11 1968 року № 1190-р і наказу Міністра меліорації і водного господарства УРСР від 28.11.1968 р. № 530 – н «Про Українську науково-дослідну станцію рису».

Наказом Української академії аграрних наук від 14.04.1992 р. № 100 «Про впорядкування та перейменування мережі наукових установ Української академії аграрних наук» перейменоване з дослідного господарства Української науково – дослідної станції рису в Дослідне господарство Дослідної станції рису»

Наказом Української академії аграрних наук від 03.11.2006 р. № 117 «Про найменування установ, підприємств та організацій Української академії

аграрних наук» підприємство перейменоване у Державне підприємство «Дослідне господарство Інституту рису Української академії аграрних наук».

Діюче найменування визначено наказом Національної академії аграрних наук України від 7 березня 2010 р. № 69 «Про найменування установ, підприємств та організацій Національної академії аграрних наук України» підприємство перейменоване у Державне Підприємство «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України»

Основні виробничі потужності Господарства розташовані на території селища Антонівка Скадовського району Херсонської

Основні відомості про Підприємство:

Повна назва	Державне підприємство «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України
Код ЄДРПОУ	32368222
Місцезнаходження адреса	75705, Херсонська область, Скадовський район, с. Антонівка, вул. Студентська, 11
Організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ	140 державне підприємство
Орган управління	Національна академія аграрних наук України
Підпорядкування	Інститут рису Національної академії аграрних наук України
Керівник	Уманська Валентина Валеріївна
Вид діяльності за КВЕД	<ul style="list-style-type: none"> - 01.11 – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (основний); - 01.12 – вирощування рису; - 01.19 – вирощування інших однорічних і дворічних культур; - 01.29 – вирощування інших багаторічних культур; - 01.41 - розведення великої рогатої худоби молочних порід; - 01.42 - розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів; - 01.43 – розведення коней та інших тварин родини конячих; - 01.46 – розведення свиней; - 01.50 - змішане сільське господарство; - 01.61 – допоміжна діяльність у рослинництві; - 01.63 – післяурожайна діяльність; - 01.64 – оброблення насіння для відтворення; - 10.11 – виробництво м'яса; - 10.61 – виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості; - 10.85 - виробництво готової їжі та страв; - 10.91 – виробництво готових кормів для домашніх тварин; - 81.30 – надання ландшафтних послуг; - 41.20 – будівництво житлових і нежитлових будівель; - 72.19 – дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук;

Посадовими особами Підприємства, яким було надано право розпоряджатися рахунками та підписувати розрахункові документи у періоді, що підлягав аудиту, були:

- з правом першого підпису:

з 01.06.2014 по 22.12.2015 року - директор Дудченко В.В.;

з 23.12.2015 року по теперішній час – директор Уманська В.В.;

- з правом другого підпису:

з 01.06.2014 по 22.12.2015 року – головний бухгалтер Уманська В.В.;

з 23.12.2015 по 21.02.2017 року – головний бухгалтер Засименко О.Ю.;

з 22.02.2017 по теперішній час – головний бухгалтер Присяжна О.Л.

Право укладати договори, контракти та підписувати акти виконаних робіт у періоді, що підлягав аудиту, мали право:

- з 01.06.2014 по 22.12.2015 року - директор Дудченко В.В.;

- з 23.12.2015 року по теперішній час – директор Уманська В.В.;

Основними напрямками діяльності Підприємства є: активне сприяння Науковій установі якій воно підпорядковано, а також іншим науковим установам в роботі на взаємовигідній основі в їх діяльності по поширенню серед державних підприємств та організацій, а також інших господарюючих суб'єктів досягнень науки, техніки і передового досвіду у виробництво; ефективно власне господарювання як приклад застосування результатів організаційних та наукових здобутків.

Фінансовим результатом діяльності Підприємства періоді, що підлягав дослідженню є прибуток, отриманий чистий прибуток склав: в 2014 році – 4030,0 тис. грн., 2015 – 15513,0 тис. грн, 2016 – 5878,0 тис. гривень. 2017 – 7008,0 тис. грн.

Середньооблікова чисельність штатних працівників підприємства за період аудиту зменшилась зі 261 людини (станом на 01.06.2014 року) до 239 чоловік (станом на 31.12.2017 року).

На балансі підприємства станом на 01.01.2018 року обліковуються основні засоби на суму 51137,0 тис. гривень. Зношеність основних засобів становить 58,3 %.

Підставою для проведення аудиту є п.7 ст.16 Закону України від 21.09.2006 №185-У «Про управління об'єктами державної власності» [6], ст.3 Закону України від 26.01.1993 року №2939-ХП «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [7] та п. 3.3.5.2 Плану контрольно-ревізійної роботи Південного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2017 року.

Ефективність управління Підприємства та аналіз стану фінансово-господарської діяльності буде здійснено за наступними критеріями:

- достовірність відображення фінансових операцій у бухгалтерського обліку та фінансовій звітності;

- прийняття доцільних та економічно виправданих управлінських рішень при виконанні статутних завдань;
- ефективність використання державного майна та коштів, забезпечення збереження активів;
- дотримання законодавства при проведенні фінансових операцій, повноти, достовірності відображення їх за даними бухгалтерського обліку та достовірності формування фінансових результатів Підприємства.

II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ВИСНОВКИ

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України за 2015 -2017 роки

Із проведеного аналізу структури та змін вартості активів встановлено, що загальна вартість активів мала тенденцію до збільшення, в основному через за рахунок збільшення вартості основних засобів, аналогічно протягом дослідженого періоду відмічається збільшення вартості нематеріальних необоротних активів.

Коефіцієнт зростання вартості активів Підприємства у досліджуваному періоді становив більше одиниці при цьому мав тенденцію до зменшення у 2015 році становив – 1,25, в 2016 році – 1,04, в 2017 році – 1,01, зменшення коефіцієнту вартості активів може свідчити про скорочення підприємством у звітному періоді господарської діяльності

Коефіцієнти зростання власного капіталу протягом періоду аудиту становили 1,24; 1,02; та 1,01 відповідно проти коефіцієнтів зростання вартості активів - 1,25; 1,09 та 1,04, незначне перевищення у досліджуваному періоді коефіцієнтів зростання вартості активів над коефіцієнтами зростання власного капіталу може свідчити про недостатність власних джерел фінансування діяльності підприємства (прибутку, використання резервів, уцінки активів тощо).

Аналіз поточної кредиторської заборгованості засвідчив поступове її збільшення у досліджуваному періоді в основному через збільшення заборгованості за товари, роботи, послуги (з 448,0 тис. грн станом на 01.01.2015 року до 1369,0 тис. грн станом на 31.12.2017 року). Коефіцієнт зростання поточної кредиторської заборгованості у періоді 2015-2017 роках становив 2,36, 1,84 та 0,87 відповідно. Перевищення у 2015 – 2016 роках коефіцієнта зростання кредиторської заборгованості у порівнянні з коефіцієнтом зростання активів підприємства може свідчити про спрямування фінансових ресурсів на авансування розрахунків та може бути причиною відволікання обігових коштів свідчить у вказаних періодах, з поступовим підвищенням платоспроможності у 2017 році.

Коефіцієнт дохідності активів (Кд.а.) у досліджуваному періоді становив: 2015 – 1,14; 2016 – 1,16; 2017 – 0,93, що свідчить про підвищення

ефективності використання майна підприємства у 2015-2016 роках та погіршення у 2017 році.

Частка та розмір обсягів дебіторської заборгованості у складі оборотних активів в дослідженому періоді збільшувались від 776,0 тис. грн 2,56 % (станом на 01.01.2015 рік) до 1773, тис. грн. 4,4 % (станом на 01.01.2018 рік), що може свідчити про спрямування фінансових ресурсів на авансування розрахунків та може бути причиною відволікання обігових коштів, та спонукає до необхідності дослідження її складових та причин їх виникнення.

Фінансовим результатом діяльності Підприємства у періоді 2015-2017 років є прибуток отриманий чистий прибуток склав: в 2014 році – 4030,0 тис. грн., 2015 – 15513,0 тис. грн, 2016 – 5878,0 тис. гривень. 2017 – 7008,0 тис. грн.

Сукупний дохід протягом періоду аудиту мав тенденцію до збільшення та протягом 2015-2017 років збільшився на 9278 тис. грн. (з 72702,0 тис. грн у 2015 до 81980 тис. грн. - у 2017).

Найбільшу питому вагу в структурі сукупного доходу в дослідженому періоді займають доходи від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) операційної діяльності (в середньому 89,4 відсотка).

Аналогічно збільшенню доходів підприємства, у звітному періоді збільшилися і витрати з 57189,0 тис. грн у 2015 до 74187 тис. грн. - у 2017).

В період аудиту найбільшу питому вагу в структурі сукупних витрат займає собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) та її частка в середньому за цей період складала 69,5 %, частка адміністративних витрат становила 4,3 %, витрат на збут – 0,85 %, інших операційних витрат - 25,17 %, фінансові витрати – 0,12 відсотки.

Протягом 2015-2017 років собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) мала тенденцію до збільшення в зв'язку із здороженням матеріальних ресурсів (електроенергія та ПММ), (коефіцієнти зростання собівартості склали: за 2015 рік - 1,31; 2016 - 1,57; 2017 - 0,90).

Аналіз адміністративних витрат показує динаміку їх зростання у 2015 – 2016 роках з 1808 тис. грн - на початок 2015 року до 3361 тис. грн на кінець 2016 року та незначного зменшення їх зменшення до 2958 тис. грн у 2017 році.

За весь період аудиту найбільшу питому вагу в їх складі займали витрати на оплату праці з нарахуваннями, що через збільшення у досліджуваному періоді розміру мінімальної заробітної плати обумовлює збільшення розміру адміністративних витрат.

Аналіз інших операційних витрат показує динаміку їх зростання у 2015 – 2016 роках з 16626 тис. грн у 2015 році до 18294 тис. грн у 2016 році та незначного зменшення їх зменшення до 17690 тис. грн у 2017 році, коефіцієнт зростання в 2015-2017 роках становив 1,01, 1,1 та 0,97 відповідно.

Загалом аналіз доходів та витрат показує позитивні результати діяльності Підприємства у 2017 році в порівнянні 2016 роком в частині зменшення сукупних витрат та відповідно збільшення прибутку Підприємства.

Оцінкою ефективності управління Підприємством за 2015-2017 роки, проведеною за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність підприємства становить 5, 1, 1, бали відповідно, що надає змогу **надати оцінку високого рівня** управління фінансово-господарською діяльністю.

2.2. Аналіз виконання фінансового плану діяльності Підприємства

Аналіз основних показників діяльності підприємства засвідчив щорічне перевиконання планових показників отримання сукупного доходу, фактичний розмір сукупного доходу, одержаного Підприємством у 2015 році перевищив плановий показник на 53,0 % у 2016 році перевищив на 2,16 % у 2017 році перевищив на 41,57 % .

Разом із збільшенням сукупного доходу зріс і фактичний розмір сукупних витрат понесених Підприємством, який у 2015 році перевищив плановий показник на 21,48 %, у 2016 році перевищив на 0,9 % та у 2017 році на 28,79 %.

Отже, аналіз виробничо-фінансових показників засвідчив у досліджуваному періоді пропорційне збільшення, як доходів так і витрат підприємства.

Загалом, Підприємством у досліджуваному періоді показано позитивні результати отримання прибутку, сума отриманого прибутку у 2015 році становить 15513,0 тис. грн., що перевищує плановий показник більш ніж у 40 разів (4114 %) у 2016 році 6315,0 тис. грн. (121,86 %) та 2017 році 7802,0 тис. грн.. (1034 %).

Вивченням динаміки показників основної діяльності Підприємства по роках спостерігаються позитивні результати в частині збільшення сукупного доходу. Аналогічно збільшенню сукупного доходу збільшились і сукупні витрати.

Показники основної діяльності ДП ДГ «Інституту рису» за 2015- 2017 роки за даними фінансового плану та звіту про його виконання

Показники	2015			2016			2017		
	план	факт	% виконання	план	факт	% виконання	план	факт	% виконання
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 Доходи	47386,0	72702	153,43	85446,1	87291,0	102,16	57906	81980	141,57
<i>1.1 Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)</i>	40460,0	67176,0	166,03	77726,1	81942,0	105,4	49580	77577	156,46
<i>1.2 Інші доходи операційної діяльності</i>	6920,0	5506,0	79,56	7700,0	5324,0	69,14	8300,0	4367,0	52,61
<i>1.3 Інші фінансові доходи</i>	6	20	333,3	20	25	125,0	26	36	138,46
<i>1.4 Інші доходи</i>									
2 Витрати:	47075,0	57189,0	121,48	80253,7	80976,0	100,9	57152	74178	129,79

(тис.грн)

2.1 Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	36600,0	37293,0	101,89	64965,0	58634,0	90,25	46084	52728	114,41
2.2.Адміністративні витрати	1821,0	2713,0	148,98	2669,7	3361,0	125,9	3305	2958	89,5
2.3.Витрати на збут	81,0	367,0	453,08	389,0	663,0	170,43	395	802	203,03
2.4 Інші витрати операційної діяльності	8135,0	16626,0	204,37	11730,0	18294,0	155,95	6990	17690	253,07
2.3 Витрати фінансової діяльності	438	190	43,37	500	24,0	4,8	378	0	
2.4 Інші витрати									
Фінансові результати діяльності:									
4 Чистий прибуток (збиток)	377	15513,0	4114,85	5182,4	6315,0	121,86	754	7802	1034,0

Дослідженням питання дотримання Підприємством законодавства при складанні фінансових планів Підприємства їх погодження та виконання встановлено, що відповідно до Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки затвердженого, наказом Міністерства економіки України 21.06.2005 № 173 (далі – Порядок № 173) [8] та Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205 (далі – Порядок № 205) [9], фінансові плани Підприємства на 2015, 2016, 2017 роки затверджені Національною академією аграрних наук України та погоджені Інститутом рису Національної академії аграрних наук України.

Дослідженням питання правильності складання та затвердження Підприємством фінансових планів, внесення до них змін встановлено, що Підприємством при складанні фінансового плану на 2015 - 2017 роки не дотримано вимоги п. 3 Порядку 173 [8] та Порядку № 205 [9], в частині забезпечення збільшення показників рентабельності діяльності підприємства, активів та власного капіталу порівняно з плановими та прогнозними показниками на поточний рік.

Дослідженням дотримання граничного обсягу витрат встановлених законодавством, зокрема окремих витрат показників фінансового плану на 2015-2017 роки встановлено, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.11.2006р. № 1673 «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією» (далі – Постанова № 1673) [10] встановлено граничний обсяг витрат під час формування та затвердження фінансових планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки, зокрема суму витрат на благодійну, спонсорську та іншу допомогу суб'єктів господарювання, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50

відсотків, у розмірі не більш як 1 відсоток обсягу чистого прибутку (за результатами попереднього звітного року)

При цьому, у разі виникнення об'єктивної потреби у плануванні зазначених витрат понад визначені граничні розміри та/або за відсутності чистого прибутку їх обсяг встановлюється за рішенням органу, уповноваженого управляти майном (корпоративними правами) суб'єкта господарювання, відповідно до поданого суб'єктом розрахунку таких витрат, за погодженням з органами, уповноваженими затверджувати фінансові плани.

Разом з тим, відповідно п.п. 140.5.9 п. 140.5 ст. 140 Податкового кодексу України [11] вартість благодійної допомоги може відображатися у складі витрат в періоді їх понесення у розмірі, що не перевищує 4 відсотки оподаткованого прибутку попереднього звітного року.

Таким чином, оскільки відповідно до п.2 ст.75 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року N 436-IV (далі – Господарський кодекс) [12] основним плановим документом державного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, витрати на надання благодійної допомоги повинні бути передбачені фінансовим планом з урахуванням вимог визначеними п.п. 140.5.9 п. 140.5 ст. 140 Податкового кодексу України. [11]

Відповідно до фінансового плану Підприємства на 2017 рік затвердженого Президентом НААН України та погодженого Інститутом рису, визначено суму витрат на надання благодійної допомоги на загальну суму 1720,0 тис. грн., що становить **27,24 %** від оподаткованого прибутку попереднього 2016 звітного року (6315,0 тис. грн.), що свідчить про **неналежний контроль з боку НААН України, як уповноваженого органу за дотриманням законодавства в частині встановленого граничного обсягу окремих витрат Підприємства під час розгляду та затвердження фінансових планів.**

Дослідженням фактичного виконання Підприємством фінансового плану за витратами в тому числі понесення витрат на надання благодійної допомоги встановлено, що згідно відомості обліку витрат та виходу продукції, послуг за 2017 рік по субрахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності», Підприємством відображено витрати на оплату робіт виконаних ПАТ «ПМК 156» для Інституту рису НААН України в загальній сумі 785,201 тис. грн..

Проведеним дослідженням встановлено, що згідно Розпорядження від 23.06.2017 р. № 12 «Про надання благодійної допомоги Інституту рису», директором Інституту рису Дудченком В.В. надано доручення директору ДП «ДГ Інституту рису» Уманській В.В. забезпечити укладання договору з ПМК – 156 та здійснити оплату робіт по реконструкції згідно договору та наданих актів виконаних робіт.

Листом від 30.05.2017 року № 13-3/300 Національною академією аграрних наук України, у відповідь на звернення Інституту рису від 29.05.2017 року № 187, щодо надання Державним підприємством «Дослідне господарство

Інституту рису» благодійної допомоги Інституту рису в розмірі 1000,0 тис. грн., погоджено надання Підприємством благодійної допомоги Інституту рису.

У зв'язку з чим на виконання доручення Інституту рису укладено Договір від 12.07.2017 № 16/06-126 (далі – Договір № 16/06-126/187) на виконання робіт з реконструкції будівлі складу під лабораторний корпус Інституту рису НААН.

Договір № 16/06-126/187 укладений між Інститутом рису Національної академії аграрних наук України в особі директора Дудченка В.В. (надалі - Замовник), ПрАТ «ПМК-156» в особі директора Сокольчука В.М. (надалі - Підрядник) та Державним підприємством «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України» в особі директора Уманської В.В. (надалі - Платник).

Предметом Договору № 16/06-126/187 є доручення Замовника та зобов'язання Підрядника виконати, відповідно до умов договору роботи по реконструкції будівлі складу під лабораторний корпус Інституту рису НААН по вул. Студентській, 11 в с. Антонівка Скадовського району.

Платник, згідно п. 7.3. Договору № 16/06-126/187 зобов'язаний провести оплату робіт на умовах визначених договором. Інших зобов'язань для платника Договір № 16/06-126/187 не передбачає.

На виконання умов Договору № 16/06-126/187 Підприємством перераховано ПрАТ «ПМК-156» коштів згідно актів виконаних підрядних робіт ф. КБ-2в підписаних Замовником та Підрядником на загальну суму 785,201 тис. грн. в тому числі акт № 1 за вересень 2017 року на суму 460,096 тис. грн., акт № 2 за жовтень 2017 року на суму 206,319 тис. грн., акт № 3 за грудень 2017 року на суму 118,786 тис. грн..

При цьому, граничний обсяг надання у 2017 році благодійної допомоги з відображенням її складі витрат Підприємства, з урахуванням вимог визначеними п.п. 140.5.9 п. 140.5 ст. 140 Податкового кодексу України становить 252,6 тис. грн. (6315,0*4%).

Висновок: Підприємством з недотриманням вимог п.п. 140.5.9 п. 140.5 ст. 140 Податкового кодексу України, [11] п. 6 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 [13] (далі – П(С) «Витрати») у складі витрат Підприємства за 2017 рік відображено суму благодійної допомоги в розмірі **532,601 тис. грн.**

Крім того дослідженням встановлено, що прийняті окремі управлінські рішення щодо використання чистого прибутку в супереч його розподілу затвердженого фінансовими планами не сприяють підвищенню ефективності виробництва Підприємства.

Так, у періоді проведення аудиту Підприємством за рахунок прибутку надавалась безповоротна фінансова допомога стороннім юридичним та фізичним особам.

Так, згідно відомості обліку розрахунково-фінансових операцій за 2017 рік по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» Підприємством відображено використання чистого прибутку на надання

різних видів допомоги (фінансової, благодійної, шефської, безоплатної передачі, тощо), зокрема:

- шефська допомога профспілковому комітету ДП «ДГ Інституту рису НААН України» - 3,009 тис. грн.
- безоплатна передача придбаних матеріальних цінностей Національній академії аграрних наук України на суму 146,87 тис. грн.;
- спонсорська допомога Благодійний фонд «Імпульс нації» - 5,0 тис. грн.;
- безповоротна фінансова допомога НААН України – 10,0 тис. грн.;
- фінансова допомога Антонівській селищній раді – 75,0 тис. грн.;
- шефська допомога Інституту рису НААН України 92,76 тис. грн.;
- шефська допомога Парафії Св. Юрія Української греко-католицької церкви – 5,35 тис. грн.;
- шефська допомога Антонівській школі – 26,7 тис. грн.;
- шефська допомога Антонівському дитячому садку – 98,67 тис. грн.;
- шефська допомога технікуму – 16,7 тис. грн.;
- матеріальна допомога іншим – 24,578 тис. грн.;
- шефська допомога Антонівській церкві – 54,647 тис. грн.;
- спонсорська допомога УСБ «Єдність»- 20,0 тис. грн.;
- шефська допомога Радгоспненській селищній раді – 2,655 тис. грн.;
- шефська допомога Херсонській дитяча обласній клінічній лікарні – 4,35 тис. грн.;
- шефська допомога Херсонському училищу фізичного виховання-2,66 тис. грн.;
- шефська допомога Тарасівській сільській раді – 2,392 тис. грн.
- безповоротна фінансова допомога (фізичні особи) – 151,887 тис. грн.;

Загалом протягом 2017 року Підприємством надано благодійної допомоги за рахунок чистого прибутку на загальну суму 748,49 тис. грн.

Надання благодійної допомоги згідно відомостей обліку розрахунково-фінансових операцій по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» за рахунок чистого прибутку Підприємством здійснювалось в 2015-2016 роках в сумах 802,22 тис. грн. та 774,11 тис. грн. відповідно.

Таким чином, Підприємством надано благодійної допомоги за рахунок чистого прибутку на загальну суму 2324,82 тис. грн. (*Відомості обліку розрахунково-фінансових операцій по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» за 2014-2017 роки у Додатках 1-4 до звіту*)

Відповідно до п. 8 ст. 75 Господарського кодексу [12] державні комерційні підприємства утворюють за рахунок прибутку (доходу) спеціальні (цільові) фонди, призначені для покриття витрат, пов'язаних з їх діяльністю:

- амортизаційний фонд;
- фонд розвитку виробництва;
- фонд споживання (оплати праці);
- резервний фонд;
- інші фонди, передбачені статутом підприємства.

Отриманий державним підприємством прибуток направляється на виплату податків та обов'язкових платежів, що сплачуються з прибутку, і на утворення чистого прибутку. Прибуток, що залишається в розпорядженні державного підприємства, використовується для матеріального заохочення і соціального розвитку, формування резервного фонду, фондів комерційного ризику, виробничого розвитку, поповнення інших фондів, що формуються за рішенням підприємства. Розмір фондів фінансових коштів, що утворюються державним підприємством за рахунок чистого прибутку, законодавчими та нормативно-правовими актами України не регламентується.

Таким чином, порядок створення державним підприємством фондів регулюється його установчими документами та затвердженими уповноваженим органом фінансовими планами.

Відповідно до ч. 2 ст. 57 Господарського кодексу [12], порядок формування майна, розподілу прибутків та збитків повинні зазначатись в установчих документах Підприємства.

Відповідно до п. 7.6 Статуту [3] та п. 8.5 Статуту [4], прибуток, який залишається після сплати передбачених законодавством податків та інших платежів до бюджету, залишається у повному розпорядженні Підприємства і використовується ним самостійно на цілі, визначені статутом.

Спеціальні (цільові) фонди та резервний фонд Підприємства утворюються за рахунок прибутку для покриття витрат (збитків), пов'язаних з господарською діяльністю. (п.7.7 Статуту [3] та п. 8.6 Статуту [4]).

При цьому згідно п. 9 ст. 75 Господарського кодексу [12], розподіл прибутку (доходу) державних комерційних підприємств здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану.

Отже в загальному випадку державне підприємство повинне створювати за рахунок прибутку (доходу) спеціальні (цільові) фонди тільки у разі, якщо їх статутом передбачено створення таких фондів, а у фінансових планах зазначено конкретний розмір відрахувань до таких фондів.

Таким чином відповідно до установчих документів Підприємства створення спеціальних фондів та резервний фонду Підприємства за рахунок прибутку передбачено, але фінансовими планами на 2015-2017 роки, конкретний розмір відрахувань до таких фондів не передбачено, прибуток, який залишається після сплати податків та інших платежів до бюджету в повному обсязі направляється на розвиток виробництва Підприємства, витрати чистого прибутку на інші цілі фінансовими планами Підприємства на 2015-2017 роки не визначено.

Відповідно до п.2 ст.75 Господарського кодексу [12] основним плановим документом державного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів.

Крім того, в ході дослідження стану розрахунків встановлено, що за даними бухгалтерського обліку Підприємства в грудні 2014 року з

недотриманням вимог п.2, 9 ст. 75 Господарського кодексу [12] за рахунок прибутку списано прострочену дебіторську заборгованість по юридичних особах в загальній сумі 238,98 тис. гривень (СТОВ «Більшовик» - 4,81 тис. гривень, ВАТ «Кримський содовий завод –0,09 тис. гривень, ДП ДГ «Клепініно НААНУ – 46,00 тис. гривень, ТОВ «Техноторг-Дон» - 0,31 тис. гривень, ЗАТ ТД «Сільгоспдеталь» - 0,64 тис. гривень, ХОТД-97 – 117,50 тис. гривень, ПП Мир (Дім сварки) – 5,06 тис. гривень, ТОВ «Вельбум Трейд Сервір» - 64,57 тис. гривень.

Операції зі списання дебіторської заборгованості в бухгалтерському обліку Підприємства відображені за Дт субрахунку 443 «Прибуток використаний у звітному періоді» Кт рахунку 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» та Дт субрахунку 443 «Прибуток використаний у звітному періоді» Кт рахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками».

Резерв сумнівних боргів протягом періоду, що підлягав дослідженню Підприємством не формувався

Згідно з інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291 [14], сума списаної дебіторської заборгованості обліковується на позабалансовому субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у випадках зміни майнового становища боржника.

Дебіторська заборгованість остаточно списується з субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» після надходження суми в порядку відшкодування з одночасними записами за дебетом рахунків 30 «Каса», 31 «Рахунки в банках» чи інших рахунків обліку активів і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або у зв'язку з закінченням строку обліку такої заборгованості, однак на позабалансових рахунках Підприємства списана дебіторська заборгованість не обліковується. Внаслідок списання дебіторської заборгованості підприємством не дотримано вимоги абз. 2 ст. 4 Закону України № 996 [15].

Відповідно до ст. 611 Цивільного кодексу України [16] встановлено, що у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом.

Згідно ст.193 Господарського Кодексу України [12], кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором.

Таким чином, внаслідок не здійснення претензійно – позовної роботи, пропуску строку позовної давності Підприємством фактично допущено втрату боржників у зобов'язанні, чим недотримано ст. 611 Цивільного кодексу України [16] встановлено, ст.193 Господарського Кодексу України

[12], на як наслідок неефективно використано прибуток Підприємства в супереч розподілу затвердженого фінансовим планом на 2014 рік на загальну суму 238,98 тис. грн., що суперечить вимогам п.2, 9 ст. 75 Господарського кодексу [12].

Аналогічно у березні 2016 року за рахунок поточного прибутку без затвердження таких видатків фінансовим планом Підприємства на 2016 рік списано прострочену дебіторську заборгованість по фізичним особам (8 осіб) в сумі 28,21 тис. гривень.

Висновок враховуючи вищевикладене рішення щодо використання чистого прибутку протягом 2014-2017 років в супереч його розподілу затвердженого фінансовими планами не сприяють розвитку виробництва Підприємства та призводить до використання його з недотриманням вимог п.2, 9 ст. 75 Господарського кодексу [12] на загальну суму **2592,01 тис. грн.**

2.3. Результати дослідження фінансово-господарської діяльності Підприємства.

2.3.1. Окремі управлінські рішення під час дотримання штатної дисципліни та пов'язаними з ними виплатами не сприяють підвищенню прибутковості Підприємства.

Дослідженням питання дотримання Підприємством законодавства під час визначення структури, затвердження штатних розписів, встановлено що штатними розписами Державного підприємства «Дослідного господарства Інституту рису НААН» на 2014 – 2017 роки, затверджені у 2014-2015 роках директором Дудченко В.В., у 2016-2017 роках директором Уманською В.В. у складі адміністративного персоналу введено посаду «Завідувач залу тренажерного», характеристика робіт, завдання та посадові обов'язки, якого не збігаються з основними функціями та метою діяльності Підприємства.

Довідково: адміністративно-управлінський персонал - група працівників апарату управління організацій, підприємств, установ усіх форм власності, котрі здійснюють функції управління чи забезпечують діяльність цих структур, реалізацію їх планів і програм. Це керівники, заступники керівників організацій і підприємств, керівники, які виконують функції управління: адміністративно-організаційні, фінансові, юридично-правові, маркетингові, зовнішньоекономічних зв'язків, облікові, аудиторські, контрольні, кадрового забезпечення, інформаційного, технічного забезпечення, охорони та безпеки організацій, тощо.

Так, згідно функціональних обов'язків завідувача тренажерним залом, затверджених директором Підприємства від 03.01.2011 та погоджених з головою профспілкового комітету, посада «Завідувач тренажерного залу» відноситься до категорії «Фахівці», яка підпорядковується безпосередньо заступнику директора.

Основними завданнями завідувача тренажерною залом є:

- забезпечення проведення фізкультурно-оздоровчих, рекреаційних, реабілітаційних видів занять у тренажерному залі;
- формує у осіб, які займаються, стійку мотиваційну зацікавленість до занять на тренажерному обладнанні;
- розробляє для них індивідуальні програми тренувань, веде контроль за їх виконанням;
- перевіряє придатність до праці тренажерного обладнання, а також відповідає за його своєчасну технічну перевірку;
- готує інвентар та тренажерне обладнання до проведення тренувальних занять і тестування, бере участь у проведенні тестування;
- формує волейбольну команду із числа працівників господарства та Інституту рису;
- проводить тренування волейбольної команди у спортивному залі;
- супроводжує волейбольну команду на змагання;

Таким чином відповідно функціональних обов'язків завідувача тренажерною залом характеристика робіт, покладених на виконання завідувача тренажерною залом фактично відносяться до фізкультурно – оздоровчих заходів, які проводяться поза межами робочого часу працівників Підприємства. *(Копія функціональних обов'язків завідувача тренажерним залом у Додатку 5 до звіту)*

Відповідно до розділу 5 «Робочий час і час відпочинку» Колективного договору Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису НААНУ» [17], для працівників Підприємства встановлюється шестиденний робочий тиждень із одним вихідним днем у неділю. Тривалість робочого часу працівників складає 40 годин на тиждень.

Початок і закінчення роботи працівників Підприємства і перерв для відпочинку та харчування встановлюється в такий час:

1) понеділок – п'ятниця:

- початок робочого дня 8 година 00 хв.;
- перерва на обід 12 година 00 хв. – 13 година 00 хв.;
- закінчення робочого дня 16 година 00 хв.

2) субота:

- початок робочого дня 8 година 00 хв.;
- закінчення робочого дня 13 година 00 хв.

Отже графік роботи завідувача тренажерною залом, при виконанні своїх обов'язків не може збігатись з основним графіком роботи на Підприємстві, оскільки працівники Підприємства в цей час теж зайняті виконанням своїх посадових обов'язків.

Окремий графік роботи для завідувача тренажерною залом у періоді проведення аудиту не складався.

Відповідно ст. 64 Господарського кодексу України [12], підприємство може складатися з виробничих структурних підрозділів (виробництв, цехів, відділень, дільниць, бригад, бюро, лабораторій тощо), а також функціональних структурних підрозділів апарату управління (управлінь, відділів, бюро, служб

тощо). Функції, права та обов'язки структурних підрозділів підприємства визначаються положеннями про них, які затверджуються в порядку, **визначеному статутом підприємства або іншими установчими документами.**

Підприємство самостійно визначає свою організаційну структуру, встановлює чисельність працівників і штатний розпис.

При цьому, відповідно до п. 5.1.3 Статуту [3] та п. 6.1.2 Статуту [4] Підприємство самостійно визначає структуру управління, розробляє штатний розпис Підприємства з урахуванням **його функцій**, умов і фонду оплати праці, затверджуючи його встановленому порядку.

Підприємство відповідно до Статуту є державним сільськогосподарським статутним суб'єктом підприємницької діяльності, що здійснює дослідну, господарську і комерційну діяльність з метою досягнення позитивних економічних результатів та одержання прибутку, основними функціями та метою діяльності якого є активне сприяння Інституту, якому воно підпорядковане, а також іншим науковим установам в роботі по проведенню наукових дослідів, виробничої перевірки і впровадженню науково-технічних розробок.

*Отже враховуючи вищевикладене, у зв'язку з тим, що характеристика функціональних обов'язків, покладених на виконання завідуючого тренажерною залом не збігаються з основними функціями та метою діяльності Підприємства визначених статутом, а фактично відносяться до фізкультурно – оздоровчих заходів, які проводяться поза межами робочого часу працівників, Підприємством в недотримання вимог Статутів [3], [4] введено до штатного розпису посаду завідуючого тренажерною залом та здійснено виплати за посадою у досліджуваному періоді на оплату праці на загальну суму **152,57 тис. грн.** (в т.ч. червень-грудень 2014 року 20,18 тис. грн., 2015 рік – 40,35 тис. грн., 2016 рік – 44,65 тис. грн, 2017 рік – 47,39 тис. грн.), нарахування ЄСВ на фонд оплати праці на загальну суму 12,83 тис. грн. (в т.ч. червень-грудень 2014 року 1,7 тис. грн., 2015 рік – 3,39 тис. грн., 2016 рік – 3,76 тис. грн, 2017 рік – 3,98 тис. грн.). (Відомості відпрацьованого часу та нарахованої оплати праці Дудченко В.В. у Додатку 6 до звіту).*

Слід зазначити, що на посаду завідуючого тренажерною залом з 02.03.2009 призначено Дудченка Віктора Володимировича, який є батьком Дудченка Володимира Вікторовича – в.о. директора Підприємства у періоді 2008 – 2015 роках, призначеного на посаду (без оплати) наказом президента Української академії аграрних наук від 25.01.2008 № 11-к, який згідно вказаного наказу одночасно перебував на посаді директора Інституту Рису УААН. (Копія Наказу УААН від 25.01.2008 № 11-к у Додатку 7 до звіту).

За статтею 43 Конституції України [18] за кожним громадянином закріплено гарантоване право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Відповідно до ч. 2 ст. 21 Кодексу законів про працю України [19] працівник має право реалізувати свої здібності до продуктивної і творчої праці,

укладаючи трудовий договір на одному або одночасно на кількох підприємствах, в установах, організаціях, якщо іншого не передбачено законодавством, колективним договором або угодою сторін.

Довідково: виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи у вільний від основної роботи час на тому самому або іншому підприємстві, в установі, організації або в громадянина (підприємця, приватної особи) за наймом - сумісництво.

Порядок і умови сумісництва визначені постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.93 р. № 245 «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій» (далі - Постанова № 245) [20] та Положенням про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, затвердженим наказом Мінпраці, Мін'юсту і Мінфіну України від 28.06.93 р. № 43, зареєстрованим у Мін'юсті України 30.06.93 р. за № 76 (далі - Положення № 43) [21].

Відповідно п.4 Постанови № 243[20], п. 4 Положення № 43[21] передбачено, що керівники державних підприємств, установ, організацій, їхні заступники, керівники структурних підрозділів державних підприємств, установ, організацій (цехів, відділів, лабораторій тощо) та їхні заступники не мають права працювати за сумісництвом (за винятком наукової, викладацької, медичної і творчої діяльності).

Таким чином дії Української академії аграрних наук в частині покладання на директора Інституту рису УААН Дудченка В.В. виконання обов'язків директора Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису УААН» є такими що суперечать вимогам Постанови № 243 [20], та Положення № 43 [21].

Крім того, проведеним дослідженням встановлено, що у серпні 2015 року виконуючим обов'язків директора Підприємства Дудченком В.В. прийнято управлінські рішення щодо внесення змін у штатному розписі Підприємства.

Так, наказом від 20.08.2015 року № 158 «Про зміни у штатному розписі», у зв'язку з виробничою необхідністю, пов'язаною із збільшенням обсягу польових робіт у сільському господарстві, а саме на предмет дослідних робіт на крапельному зрошенні, звільнення основних працівників, та перерозподілу обов'язків між працівниками, з метою більш раціонального використання робочої сили введено до штатного розпису господарства виробничого підрозділу посаду «Агроном-дослідник» у кількості 1,5 одиниці з посадовим окладом згідно штатного розпису.

На зазначену посаду відповідно до наказу від 20.08.2015 року № 138-К на роботу за сумісництвом з неповним робочим днем прийнято Дудченко Тетяну Володимирівну, Полєнка Андрія Володимировича та Марущак Ганну Миколаївну, основне місце роботи яких знаходилось в Інституті рису.

У вересні 2015 року згідно наказу від 30.09.2015 року № 160-к вказаних працівників звільнено з займаних посад. (Копії наказів від 20.08.2015 № 158, від 20.08.2015 № 138-к, від 30.09.2015 № 160-к та від 05.10.2015 № 189 у Додатках 8 – 11 до звіту)

За інформацією Інституту рису отриманої в період проведення аудиту з'ясовано, що зазначені працівники за основним місцем роботи у період роботи за сумісництвом обіймали посади, які належать до професійної групи «Керівники». (*Запит та інформація Інституту рису у Додатках 12-13 до звіту*)

Так, у періоді з 20.08.2015 року по 30.09.2015 року Поленок Андрій Володимирович працював на посаді завідувача відділом технології Інституту рису, Дудченко Тетяна Володимирівна у вищевказаному періоді працювала на посаді завідуючого лабораторією захисту рослин, Марущак Ганна Миколаївна працювала на посаді завідуючого лабораторією агроеліоративного моніторингу та якості сільськогосподарської продукції.

За період перебування на посаді агронома дослідника з 20.08.2015 року по 30.09.2015 Підприємством нараховано та сплачено заробітну плату:

- Поленку Андрію Володимировичу – 1,50 тис. гривень (ЄСВ - 0,56 тис. грн.)
- Дудченко Тетяні Володимирівні - 1,50 тис. гривень (ЄСВ - 0,56 тис. грн.), -
- Марущак Ганні Миколаївні - 1,50 тис. гривень (ЄСВ - 0,56 тис. грн.). (*Реєстр – вибірка нарахованої заробітної плати працівникам та таблиці обліку робочого часу у Додатках 14 - 15 до звіту*).

Відповідно п.4 Постанови № 243, п. 4 Положення № 43 передбачено, що керівники державних підприємств, установ, організацій, їхні заступники, керівники структурних підрозділів державних підприємств, установ, організацій (цехів, відділів, лабораторій тощо) та їхні заступники не мають права працювати за сумісництвом (за винятком наукової, викладацької, медичної і творчої діяльності).

Таким чином, в недотримання вимог п.4 Постанови № 243 [20], п. 4 Положення № 43 [21], Підприємством необґрунтовано нараховано, сплачено відображено у складі витрат заробітну плату за сумісництвом за період з 20.08.2015 по 30.09.2015 на загальну суму **4,50** тис. грн. та відповідно перераховано внесків до цільових фондів в сумі **1,67** тис. грн що не відповідає п. 6 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 (далі П(С)БО «Витрати»)[13].

Крім того, періоді роботи на Підприємстві, вказаних працівників згідно наказів в.о. директора Підприємства Дудченка В.В. від 01.09.2015 № 48-В, від 01.09.2015 № 49-В, від 01.09.2015 № 47-В (далі – накази на відрядження) було направлено у відрядження до Італійської республіки (м. Лоді) для участі в науково-практичному семінарі «Зрошуваний рис для продовольчої безпеки» терміном на 5 днів з 16 вересня по 20 вересня 2015 року.

Підставою для у відрядження згідно наказів на відрядження є запрошення *Irrigazione in risicoltura e Sicurezza Alimentare* (далі - Запрошення) (переклад запрошення відсутній).

Організатором семінару є **DEMOfIELD**, згідно інформації розміщеної на сайті <http://www.demofield.it/> [22], участь у різних семінарах на **DEMOfIELD**

можливо замовити безкоштовно шляхом заповнення відповідного формуляру та після обробки персональних замовнику надається персональний код.

Так, згідно інформації вказаної у Запрошеннях, замовлення на участь у семінарі працівників подано ще в липні 2015 року, а саме:

- Поленк А.В дата подання заявки на участь у семінарі 06.07.2015, час 09:25, код замовлення 437282606552751582001;
- Дудченко Т.В. - 06.07.2015, час 10:01, код замовлення 437285834552755582001;
- Марушак Г.М. - 03.07.2015, час 19:36, код замовлення 43694188552314135001.

Разом із вказаними працівниками у відрядженні перебував і в.о. директора Підприємства Дудченко В.В.

Отже, як засвідчує проведений аналіз планування поїздки до Італії працівниками Інституту рису проводилось задовго до працевлаштування їх за сумісництвом на Підприємство, про що також засвідчує і лист Національної академії аграрних наук України від 03.08.2018 № 9-4/197 до Інституту рису в якому повідомлялось, що закордонне відрядження завідувача відділу технології Поленка А.В., завідувача лабораторії агрономеліоративного моніторингу та якості сільськогосподарської продукції Марушак Г.М. та завідувачою лабораторією захисту рослин Дудченко Т.В. до Італійської Республіки (м. Лоді) для участі в науково-практичному семінарі «Зрошуваний рис для продовольчої безпеки» терміном з 16 по 20 вересня 2015 року погоджено за умови, що витрати на відрядження будуть відшкодовані за рахунок спеціальних коштів Інституту рису отриманих як благодійні внески.

Таким чином, з викладеного слідує, що фактично метою працевлаштування на працівників Інституту рису Поленка А.В., Марушак Г.М. та Дудченко Т.В. на Підприємство за сумісництвом, попри пряму заборону встановлену п.4 Постанови № 243 [20], п. 4 Положення № 43 [21] є закордонне відрядження для участі в науково-практичному семінарі, що призвело до зайвих витрат коштів на відрядження загальну суму 31,28 тис. гривень. *(Накази, запрошення, посвідчення на відрядження, звіти про використання коштів, кошторис витрат, пояснювальні записки, закордонні паспорти з відмітками про перетин кордону розклад семінарів з інформації розміщеної на сайті <http://www.demofield.it/>, копії замовлень та лист НААНУ від 03.08.15 № 4-4/197 в Додатках 16-46 до Звіту.)*

Крім того, по договору з ТОВ «ПЛЮТ» від 02.09.2015 №228/К Підприємством було окремо придбано авіаквитки на переліт Одесса-Варшава-Мілан-Варшава-Одесса на вищезазначені прізвища та дату відрядження.

Згідно акту прийому-передачі (від 02.09.2015 №3008) та видаткової накладної (від 02.09.2015 №9715) зазначено вартість іменних квитків, а саме:

- 16,39 тис. грн. - Поленок Андрій Володимирович;
- 15,28 тис. грн. – Дудченко Тетяна Володимирівна;
- 15,28 тис. грн. – Марушак Ганна Миколаївна;
- 15,28 тис. грн. – Дудченко Володимиром Вікторович.

Загальна сума витрат за квитки для сумісників (3 осіб) становить 46,95 тис. гривень (не враховуючи квиток для колишнього директора Підприємства Дудченко Володимира Вікторовича). (*Акт прийому-передачі, видаткова накладна у Додатках до Довідки 47-51 до Звіту*).

Таким чином Підприємством внаслідок не дотримання вимог п.4 Постанови № 243 [20], п. 4 Положення № 43 [21] та здійснено відшкодування витрат сумісників (3 осіб) щодо закордонного відрядження згідно авансових звітів (добові, проживання) в загальній сумі **31,28** тис. грн. та витрат за авіаквитки на переліт для сумісників (3 осіб), придбаних Підприємством по договору з ТОВ «ПЛЮТ» в загальній сумі **46,95** тис. грн. чим недотримано вимоги п. 6 П(С)БО «Витрати» [13].

Слід зазначити, що Дудченко Тетяна Володимирівна являється дружиною колишнього в.о. директора Підприємства Дудченко Володимира Вікторовича.

Відповідно до ст. 28 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII [23], особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані:

1) вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів

2) повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі - Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно;

3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

4) вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Національне агентство у випадку одержання від особи повідомлення про наявність у неї реального, потенційного конфлікту інтересів упродовж семи робочих днів роз'яснює такий особі порядок її дій щодо врегулювання конфлікту інтересів.

Довідково:

- **потенційний конфлікт інтересів** - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

- **реальний конфлікт інтересів** - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

2.3.2 Дотримання законодавства Підприємством під час визнання витрат та достовірність їх оцінення

2.3.2.1. Впровадження виробничо-господарської діяльності при наданні послуг у сільському господарстві за окремими договорами на умовах, які не є взаємовигідними не сприяють підвищенню прибутковості Підприємства.

Проведеним факторним аналізом валового прибутку Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України» (далі – ДП ДГ «Інституту рису», Підприємство) з метою визначення чинників, які впливають на зменшення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та збільшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), що впливає зменшення прибутковості Підприємства встановлено, що відповідно до даних форм № 50–сг, затвердженої наказом № 145 Національної академії аграрних наук України від 29.11.2013 року «Основні економічні показники сільськогосподарського підприємства» (далі – Форма № 50 –сг) [24], Підприємством щорічно протягом 2015 – 2017 років отримується збиток від надання послуг у рослинництві, що негативно впливає на фінансовий результат Підприємства.

При цьому, відповідно Статуту [4] Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України», метою діяльності Підприємства є досягнення позитивних економічних результатів та одержання прибутку.

Аудитом встановлено, що Підприємством (виконавець) щорічно укладаються договори на надання послуг по вирощуванню сільськогосподарських культур з Інститутом рису Національної академії аграрних наук України (далі – Інститут рису) (замовник), якому безпосередньо підпорядковане підприємство.

Так, у 2017 році відповідно до укладеного договору від 15.06.2017 року №114/171 вартість послуг на вирощування сільськогосподарських культур (рису, озимої пшениці, льону, сої, багаторічних трав, гречки та ін.) становить 1099,81 тис. гривень.

Відповідно до актів приймання-передачі виконаних робіт сторонами - ДП ДГ Інституту рису та Інститутом рису підтверджено надання послуг по вирощуванню сільськогосподарських культур з урахуванням внесених змін до договору надано на загальну суму 1 149,55 тис. грн.

Перевіркою фактично понесених витрат встановлено, що згідно рахунку 23 «Виробництво» ДП ДГ Інституту рису відображено понесення прямих витрат (заробітна плата виробничого персоналу, нарахування на заробітну плату, ПММ, засоби захисту рослин та добрива) витрат по вирощуванню сільськогосподарських культур у 2017 році 3 434,93 тис. грн., різницю у вартості наданих послуг Інституту рису в сумі 2 285,38 тис. грн., Підприємством віднесено на собівартість власної реалізованої продукції, що призвело до завищення валових витрат за 2017 рік на відповідну та є порушенням п. 6 П (С)БО «Витрати».

Слід зазначити, що відповідно до п. 2.1 Статуту [4] Підприємство, як юридична особа, є державним сільськогосподарським підприємством, яке створене з метою організаційно-господарського забезпечення Науковій установі умов для своєчасного та високоякісного проведення наукових досліджень та їх апробації.

Пропозиції Науковій установі Підприємству про укладення договорів, які впливають з її науково-дослідних програм, є для Підприємства обов'язковими, але повинні бути взаємовигідні.

При цьому, у відповідності до ст. 136 Господарського кодексу України [12], власник майна, закріпленого на праві господарського відання за суб'єктом підприємництва, здійснює контроль за використанням та збереженням належного йому майна безпосередньо або через уповноважений ним орган, **не втручаючись в оперативно-господарську діяльність підприємства.**

Аналогічно з недотриманням вимог п. 6 П(С)БО «Витрати» [13], Підприємством віднесено на собівартість власної реалізованої продукції за 2015 - 2016 роки різницю у вартості наданих послуг Інституту рису суму 635,88 тис. грн. та 341,60 тис. грн. відповідно, що призвело до завищення валових витрат Підприємства на відповідні роки.

Висновок: *Надання Підприємством послуг по вирощуванню сільськогосподарських культур Інституту рису, на умовах, які є не взаємовигідними не сприяють підвищенню прибутковості Підприємства, що привело до завищення валових витрат Підприємства за період 2015 – 2017 роки на загальну суму **3262,86 тис. грн.** (Реєстри фактичних витрат понесених Підприємством при наданні послуг у сфері сільського господарства Інституту рису у додатках 49-51 до звіту)*

Як пояснила директор Підприємства Уманська Валентина Валеріївна: «Виконуючи договори по вирощуванню сільськогосподарських культур Інституту рису НААН, не тільки надає послуги з обробітку ґрунту, а ще й застосовує на полях Інституту рису НААН мінеральні добрива та засоби захисту рослин за усним розпорядженням керівника Інституту рису.

Починаючи з 2018 року розпорядження щодо придбання для Інституту рису мінеральних добрив директором Інституту рису надаються у формі наказів.

Так, відповідно наказу № 22-аг по Інституту рису від 12.02.2018 р. «Про придбання засобів захисту», мені необхідно передбачити придбання добрив і засобів захисту рослин на суму 1206337,6 грн. без ПДВ, що далеко перевищує межі проекту угоди на 2018 рік. Відмова з мого боку виконувати накази Органу управління може призвести до розірвання або не подовження Контракту зі мною, як з керівником підприємства.

До пояснення додаю копію наказу № 22-аг від 12.02.2018 року та лист відповідь № 90 від 15.02.2018 року». *(Перелік питань, пояснення у Додатках 52-55 до звіту).*

Таким чином враховуючи вищевикладене надання директору Підприємства розпоряджень щодо придбання засобів захисту рослин з боку директора Інституту рису фактично є втручанням в оперативно – господарську діяльність Підприємства, що суперечить вимогам ст. 136 Господарського кодексу України [3] та п. 7.4 Статуту Підприємства [4].

2.3.2.2. Існуючі недоліки використання активів впливають на відображення їх реальної вартості, збільшення витрат Підприємства.

Аудиторським дослідженням встановлено факт нарахування амортизації на основні засоби, які не використовуються в процесі виробничої діяльності Підприємства та не законсервовані.

Так, Підприємством нараховано амортизації на допоміжну будівлю котельні упродовж періоду, що підлягає аудиту в сумі 13,6 тис. гривень. Відомість нарахування амортизації Додатку до Довідки до Звіту.

Проте, зазначена будівля протягом червня 2014 року – 2017 року не використовувалась в виробничій діяльності. Згідно акту обстеження стан будівлі пошкоджений та не придатний для використання. (*Акт обстеження в Додатку 56 до Звіту*).

Довідково: Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.1007 №1183 «Про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств» (далі - Постанова №1183) [25] передбачено консервацію основних фондів Підприємства у разі припинення виробничої та іншої господарської діяльності з можливістю відновлення їх функціонування в подальшому.

Відповідно до п.23 П(С)БО 7 «Основні засоби» [26] нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта, який встановлюється підприємством (у розпорядчому акті) при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс), і призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації.

Однак, керівництвом Підприємства не вжито заходів визначених Постановою № 1183 [25] щодо консервації основних фондів, чим завищено витрати Підприємства за досліджуемий період.

Таким чином, внаслідок недотримання Підприємством вимог п. 1 Положення № 1183 [25], п.4 П(С)БО 7 «Основні засоби» [26] в частині не прийняття управлінського рішення щодо проведення консервації об'єктів основних засобів які не використовуються у виробничому призвело до нарахування амортизації на вказані основні засоби на суму 13,6 тис. гривень та як наслідок понесення Підприємством неефективних витрат на вказану суму.

Також в ході аудиту встановлено, що Підприємством у досліджуваному періоді виконувались ремонтні роботи господарським способом, силами свого підрозділу будівництва.

Для фактичного підтвердження обсягів та вартості виконаних робіт проведено контрольний обмір фактичних обсягів виконаних господарським способом робіт, відповідно до обсягів, зазначених в нарядах на роботу та співставлено списання відповідних матеріалів згідно відомості обліку витрат і виходу продукції, послуг по об'єктах: "Поточний ремонт будинку свинарки" (згідно відомості обліку витрат і виходу продукції, послуг за грудень 2017 року на суму 64786,97 гривень), "Поточний ремонт будинку механізатора" (згідно відомості обліку витрат і виходу продукції, послуг за грудень 2017 року на суму 41338,23 гривень), "Поточний ремонт фуражного складу" (згідно відомості обліку витрат і виходу продукції, послуг за грудень 2017 року на суму 38201,53 гривень). За результатами контрольного обміру встановлено невідповідність фактичних обсягів виконаних робіт та безпідставного списання матеріалів в наслідок чого встановлено завищення вартості виконаних робіт і викривлено бухгалтерську звітність на загальну суму 3,7 тис. гривень. (*Акт контрольного обміру у Додатку № 57 до звіту*).

Операцію в бухгалтерському обліку відображено в оборотно-сальдовій відомості за, грудень 2017 року, за дебетом субрахунку 238 «Будівельне виробництво» та кредитом субрахунків 661 «Нарахована заробітна плата», 205 «Будівельні матеріали»,

Висновок внаслідок внесення недостовірних даних до актів виконаних робіт Підприємством безпідставно списано будівельні матеріали на суму 3,7 тис. грн., чим недотримано вимоги п. 6 П(С)БО «Витрати» [13].

2.3.3. Збільшення дебіторської заборгованості призводить до погіршення платоспроможності Підприємства та втрати його активів.

Проведений аналіз засвідчив, що протягом досліджуваного періоду за товари, роботи, послуги поточна дебіторська заборгованість мала тенденцію до зростання.

В умовах кризи та гострої конкуренції перед кожним суб'єктом господарювання виникає загроза втрати фінансової стійкості та платоспроможності, що може призвести до банкрутства підприємства. Тому для запобігання негативним явищам підприємствам необхідно систематично здійснювати оцінку фінансового стану, що дозволить виявити реальні ризики та проблеми, а також спрогнозувати перспективи розвитку.

Одним з вагомих факторів, що впливає на платоспроможність підприємства, а, отже, і на його фінансовий стан в цілому, є стан управління дебіторською заборгованістю.

Довідково: Дебіторська заборгованість – це сума боргів фізичних чи юридичних осіб (дебіторів), на певну дату, що виникли внаслідок господарських взаємовідносин між ними та підприємством.

В умовах ринкової економіки наявність незначного обсягу дебіторської заборгованості на підприємстві є допустимим явищем. Основна причина зростання дебіторської заборгованості в підприємства є неспроможність

покупця-контрагента виплатити одразу всю суму за отриманий товар. Для того, щоб збільшити обсяги реалізації продукції керівництво підприємства погоджується на надання комерційного кредиту, створюючи більш сприятливі умови для покупців.

Однак така політика може мати небажані наслідки для підприємства та призвести до неконтрольованого зростання дебіторської заборгованості, адже покупці не завжди зможуть виконати свої фінансові зобов'язання в повному обсязі та у визначений термін.

Зростання дебіторської заборгованості та її несвоєчасне повернення може призвести до зниження ліквідності активів підприємства, погіршення його фінансового стану, неспроможності відповідати за своїми фінансовими зобов'язаннями, а також до нестачі оборотних коштів, що негативно вплине на результати діяльності.

Проте збільшення суми дебіторської заборгованості не завжди є негативним явищем, свідченням зниження платоспроможності підприємства. Виділяють нормальну та прострочену дебіторську заборгованість. Загрозу для підприємства являє саме прострочена дебіторська заборгованість, адже вона може призвести до сповільнення обертання оборотних коштів, ускладнень з виплатою заробітної плати, придбанням матеріалів та запасів тощо.

Для того, щоб досягти оптимальної величини дебіторської заборгованості та забезпечити своєчасне її погашення значну увагу слід приділяти попереджувальним заходам.

Важливим інструментом контролю дебіторської заборгованості є реєстр старіння дебіторської заборгованості, де висвітлена інформація про дебіторів підприємства, які згруповані відповідно до частки та термінів прострочення дебіторської заборгованості. Реєстр старіння дебіторської заборгованості дає змогу керівництву підприємства оцінити ефективність політики товарного кредиту та надання знижок покупцям, визначити, чи доцільним є витрачання ресурсів на проведення додаткових заходів для повернення боргів певним дебітором, надає інформацію для створення резерву сумнівних боргів.

Отже, грамотне управління дебіторською заборгованістю, ефективна система контролю за її рухом та своєчасністю інкасації мають значний вплив на ліквідність підприємства, на зміцнення його фінансового стану в цілому, є необхідною умовою для успішної діяльності підприємства в майбутньому, створює передумови для швидкого зростання бізнесу і збільшення його фінансових можливостей.

Дослідженням наявності на Підприємстві простроченої дебіторської заборгованості, причин її виникнення, а також вжиття заходів Підприємством щодо її повернення встановлено, що по балансовому рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» станом на 01.01.2018 року обліковується дебіторська заборгованість перед Державним підприємством «Дослідне господарство «Новокаховське» Інституту рису Національної академії аграрних наук України (далі – ДП ДГ «Новокаховське») в сумі 300,0 тис. гривень.

Зазначена заборгованість виникла за укладеним договором купівлі-продажу від 06.04.2017 року №72, згідно якого ДП ДГ Інституту рису зобов'язується передати ДП «ДГ «Новокаховське» рис сирець у кількості 50000 кг за ціною 6 грн. за 1/кг на суму 300,0 тис. гривень з відстрочкою платежу на срок до 29.09.2017 року.

На Підприємстві є лист Інституту рису за підписом директора Інституту рису Дудченко Володимира Вікторовича від 06.04.2017 №118 «Про погодження на закупівлю рису сирцю», в якому зазначено, що Інституту рису надає дозвіл ДП «ДГ «Новокаховське» на закупівлю рису сирцю в кількості 50000 кг за ціною 6 грн. за кг у ДП ДГ Інституту рису з відстрочкою платежу до 29.09.2017 року».

Однак, станом на 01.01.2018 року оплата від ДП «ДГ «Новокаховське» за отриманий рис сирець в сумі 300,0 тис. гривень не надійшла.

В зв'язку з чим, ДП ДГ Інституту рису звернулось до суду щодо стягнення з зазначеного підприємства боргу в сумі 300,00 тис. гривень, пені в сумі 26,70 тис. гривень, штрафу в сумі 21,00 тис. гривень.

Згідно Ухвали про відкриття провадження у справі від 04.01.2018 по справі №923/2/18 ухвалено прийняти позовну заяву до розгляду та відкрити провадження у справі.

Отже в умовах ринкової економіки через неспроможність покупця-контрагента виплатити одразу всю суму за отриманий товар, Підприємство змушене відпускати продукцію без попередньої її оплати, однак через наявність недобросовісних контрагентів існує ризик неповернення активів Підприємства, проте в даному випадку Підприємством вжито всіх дієвих заходів, передбачених законодавством щодо стягнення дебіторської заборгованості.

Разом з тим аудиторським дослідженням встановлено, що існують ризики неповернення активів Підприємства через наявність дебіторської заборгованості, відносно якої не здійснюється претензійно – позовна робота в досліджуємому періоді у зв'язку зі спливом строку позовної давності.

Довідково: Відповідно до ст. 256 Цивільного кодексу України [16] визначено, що позовна давність - це термін, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу.

Так, за даними бухгалтерського обліку Підприємства по рахунку 63 «Розрахунки з покупцями та замовниками» станом на 01.01.2018 року відображено дебіторську заборгованість по Антонівській сільській раді (передплата за участь у конкурсі) в сумі 14,48 тис. гривень, що виникла в січні 2016 року та по Токмацькій державній ветеринарній станції (передплата за послуги з утилізації) в сумі 8,0 тис. гривень, що виникла в квітні 2016 року, при цьому заходи щодо її стягнення Підприємством у досліджуваному періоді не вживались.

Таким чином, через авансування послуг в сумі 22,48 тис. гривень за рахунок власних обігових коштів погіршується платоспроможність Підприємства та існує ризик їх неповернення.

Крім того на балансі Підприємства рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» станом на 01.01.2018 року рахується прострочена понад три роки дебіторська заборгованість в сумі 32,0 тис. гривень, яка виникла в березні 2012 року за відпущене ФГ «АРТ-А» насіння ячменю та не погашалась протягом всього досліджуваного періоду.

З метою відшкодування заборгованості Підприємством направлялась боржнику претензія від 19.03.2013 №187. Проте відповідь на претензію або інший документ, який би підтвердив заборгованість отримано не було.

Водночас, заходи позовного характеру Підприємством не вживались, позови до суду не направлялись.

Відповідно до ст. 611 Цивільного кодексу України [16] встановлено, що у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом.

Згідно ст.193 Господарського Кодексу України [12], кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором.

Станом на момент проведення аудиту строк позовної давності по зазначеній заборгованості минув.

В ході проведення аудиту направлено запит до ФГ «АРТ-А» з метою підтвердження виду, обсягу операцій та розрахунків та для з'ясування їх повноти та реальності відображення в обліку Підприємства. Відповідь не отримано. (Запит у Додатку 58 до звіту)

Висновок: *неналежний контроль з боку керівництва Підприємства за станом розрахунків та своєчасним стягненням дебіторської заборгованості створює передумови до втрати активів в сумі 32,0 тис. гривень.*

Також в ході проведення аудиту досліджувалось питання стану розрахунків під час придбання Підприємством мінеральних добрив.

Так, згідно інформації Управління захисту економіки в Херсонській області від 18.12.2017 р. № 7464/39120/01-17, відносно посадових осіб Підприємства та ТОВ «Хімагроінвест», які організували та забезпечили укладання протягом 2016 року угоди на постачання добрив на загальну суму 23652000,0 грн., котрі необхідно було поставити у 2016 році на залізничну станцію Брильовка та не були поставлені.

В ході дослідження питання оплати вартості добрив їх постачання та повноти оприбуткування встановлено, що згідно ухвали Херсонського міського суду від 13.06.2017 року про тимчасовий доступ до речей і документів вилучено наступні документи: тендерну документацію за 2016 – 2017 роки на

закупівлю добрив у ТОВ «Хімагроінвест», договори купівлі-продажу добрив, товарно-транспортні накладні, сертифікати якості придбаного товару (добрив), складські журнали, складські картки, документи по використанню добрив, акти виконаних робіт, наряди на роботи, путівки на техніку, яка розвозить добрива, накази на функціональні обов'язки осіб, які відповідальні за придбання, зберігання та використання добрив на протязі 2016-2017 років.

У зв'язку з чим, у період проведення аудиту, в рамках державного фінансового аудиту в ТОВ «Хімагроінвест» проведено збір даних з метою законного, ефективного та результативного використання ресурсів, стану фінансової і господарської діяльності, ефективності і результативності в діяльності, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності.

В ході збору інформації встановлено, що Підприємством протягом періодів 2016 – 2017 років укладались договори про поставку товарів, які за результатами збору інформації описано далі по тексту.

Договір № 60 про закупівлю від 08.02.2016 року (далі – Договір № 60) укладений Товариством (учасник) з Дослідним господарством (покупець).

Предметом Договору № 60 є зобов'язання постачальника впродовж 2016 року поставити Покупцю добрива азотні, мінеральні чи хімічні (аміачна селітра, сульфат амонію та карбамід), що в подальшому іменується – товар, Покупець прийняти та оплатити такий товар, визначений у специфікації (відповідно до пропозиції конкурсних торгів).

Відповідно до п. 1.2. Договору № 60, кількість та ціна зазначена у специфікації (Додаток 1)

№ з/п	Найменування товару	Од. виміру	Кількість	Ціна за одиницю, грн. з ПДВ	Ціна, грн. з ПДВ
1	Аміачна селітра	тон	180	8900,0	1602000,0
2	Сульфат амонію	тон	1500	4750,0	7125000,0
3	Карбамід	тон	850	9300,0	7905000,0
	Всього				16632000,00
	У т.ч. ПДВ – 20%				2772000,00

Поставка Товару здійснюється на умовах СРТ (склад замовника) на умовах ІНКОТЕРМС 2010, або станція «Брилівка» Цюрупинського району, якщо поставка здійснюється залізничним транспортом. Доставка товару має здійснюватися з дотриманням термінів його реалізації спеціально обладнаним автотранспортом Учасника для перевезення вищезазначених товарів (п. 5.2. Договору № 60).

Згідно із змінами внесеними Додатковою угодою до «Договору про закупівлю товарів за державні кошти № 60 від 08.02.2016 року» без номера від 08.02.2016 р., п. 5.2. Договору № 60 доповнено наступним змістом: Поставка товару здійснюється до залізничної станції Брилівка Херсонської області. Інші умови договору залишено без змін. (Копія Договору № 60, Додаткової угоди у Додатку до довідки).

Відповідно до видаткових накладних сторонами підтверджено поставку товару у 2016 році на загальну суму **11 167 460,00** гривень в тому числі:

- **селітра аміачна** в загальній кількості 192,8 тон на загальну суму 1 597 900,00 грн., що в кількісному виразі перевищує на 12,8 т. визначених специфікацією до Договором № 60, при цьому, загальна сума товару є меншою на 4100,0 грн. ніж визначено специфікацією до Договору № 60, збільшення кількості товару без збільшення суми товару виникло за рахунок поставки товару в кількості 118 т. за зниженою ціною на 900,0 грн. по 8000,0 грн./т. на загальну суму 950 400,0 грн;

На підтвердження постачання Товариством товару в кількості 192,8 т. до збору інформації надано товарно-транспортні накладні, згідно яких перевезення добрив в кількості 118,8 т. здійснювалось транспортом Дослідного господарства, пункт навантаження товару с. Коробки, ТОВ Агрон., доставка в кількості 6 т. здійснено ФОП Кібальченко автомобілем Камаз ВТ0952ВН причіп ГКБ ВТ9414ХХ та на 68 т. надано залізничну накладну, згідно якої перевезення добрив здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Кнотоп, ДП Агроцентр Єврохім - Україна.

- **сульфат амонію** в загальній кількості 891,4 т. на загальну суму 4 234 150,00 за ціною 4750,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 60;

На підтвердження постачання Товариством сульфату амонію в кількості 891,4 т. до збору інформації надано залізничні накладні, згідно яких перевезення добрив здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Криничная ДОН, ПАТ ЯКХЗ.

- **карбамід** в загальній кількості 573,7 т. на загальну суму 5 335 410,00 грн., за ціною 9300,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 60;

На підтвердження постачання Товариством карбаміду сульфату амонію в кількості 573,7 т. до збору інформації надано залізничні накладні, згідно яких перевезення добрив здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Путивль, ДП Агроцентр Єврохім - Україна.

Згідно даних банківських виписок Товариством отримано коштів від дослідного господарства за Договором № 60 на загальну суму **10628947,50** грн.

Договір № 189 про закупівлю від 04.06.2016 року (далі – Договір № 189) укладений Товариством (учасник) з Дослідним господарством (покупець).

Предметом Договору № 189 є зобов'язання постачальника впродовж 2016 року поставити Покупцю добрива мінеральні чи хімічні з умістом трьох поживних елементів азоту, фосфору та калію (сульфоамофос), що в подальшому іменується – товар, а Покупець прийняти та оплатити такий товар, визначений у специфікації (відповідно до пропозиції конкурсних торгів).

Відповідно до п. 1.2. Договору № 180, кількість та ціна зазначена у специфікації (Додаток 1)

№	Найменування	Од. виміру	Кількість	Ціна за	Ціна, грн. з ПДВ
---	--------------	------------	-----------	---------	------------------

з/п	товару			одиницю, грн. з ПДВ	
1	Сульфоаммофос	тон	600	11700,0	7020000,0
	Всього				7020000,00
	У т.ч. ПДВ – 20%				1170000,00

Поставка Товару здійснюється на умовах СРТ (склад замовника) на умовах ІНКОТЕРМС 2010. Доставка товару має здійснюватися з дотриманням термінів його реалізації спеціально обладнаним автотранспортом Постачальника для перевезення вищезазначених товарів (п. 5.2. Договору № 189).

Згідно із змінами внесеними Додатковою угодою до «Договору про закупівлю товарів за державні кошти № 189 від 04.04.2016 року» без номера від 08.04.2016 р., п. 5.2. Договору № 189 доповнено наступним змістом: Поставка товару здійснюється до залізничної станції Брилівка Херсонської області. Інші умови договору залишено без змін.

Відповідно до видаткових накладних сторонами підтверджено поставку сульфоаммофосу у 2016 році за Договором № 189 на загальну суму 1 575 662,40 грн. в загальній кількості 134,672 тон за ціною 11700,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 189;

На підтвердження постачання Товариством сульфоаммофосу в кількості 134,672 т. до збору інформації надано залізничні накладні, згідно яких перевезення добрив здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Основа ДП Агроцентр ЄвроХім - Україна

Згідно даних банківських виписок Товариством отримано коштів від дослідного господарства за Договором № 189 на загальну суму 1 575 662,40 грн.

Станом на 31.12.2016 року згідно даних бухгалтерського обліку Товариства рах. 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» перед Дослідним господарством обліковується дебіторська заборгованість в сумі 538 512,50 грн., яку сплачено 04.01.2017 року в сумах 522190,55 грн. та 16321,95 грн.

Додаткова угода № 1 до «Договору про закупівлю товарів за державні кошти № 60 від 08.02.2016» від 30.12.2016 року (далі – Додаткова угода № 1) укладена Товариством (учасник) з Дослідним господарством (покупець) у зв'язку з необхідністю проведення покупцем на початку 2017 року процедури закупівлі товару та з метою уникнення простою підприємства, сторонами продовжено термін дії Договору № 60 на підставі розділу XI. Інші умови Договору п. 11.2 зміна умов із застосуванням положень статті: «Дія договору про закупівлю може продовжуватися на строк, достатній для проведення процедури закупівлі на початку року, в обсязі, що не перевищує 20 % суми, визначеної у договорі, укладеному в попередньому році, якщо видатки на цю мету затверджено в установленому порядку».

У зв'язку з вищевикладеними сторонами продовжено дію Договору № 60 на строк достатній для проведення процедури закупівлі до 31.03.2017 року на суму 3 326 400,00 грн.

Відповідно до видаткових накладних сторонами підтверджено поставку товару згідно Додаткової угоди № 1 у січні – березні 2017 року на загальну суму 3 022 462,50 грн. в тому числі:

- **сульфат амонію** в загальній кількості 135,15 т. на загальну суму 641962,50 за ціною 4750,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 60;

На підтвердження постачання Товариством сульфату амонію в кількості 135,15 т. до збору інформації надано залізничні накладні, згідно яких перевезення добрив здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Криничная ДОН, ПАТ ЯКХЗ.

- **карбамід** в загальній кількості 105 т. на загальну суму 976 500,00 грн., за ціною 9300,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 60;

На підтвердження постачання Товариством товару в кількості 95 т. до збору інформації надано товарно-транспортні накладні, згідно яких перевезення карбаміду здійснювалось автотранспортом Дослідного господарства, пункт навантаження товару с. Коробки, ТОВ Агрон.

- **сульфоаммофос** в загальній кількості 120 т. на загальну суму 1404000,00 грн., за ціною 11700,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 189, постачання сульфоаммофосу Договором № 60 не передбачено.

На підтвердження постачання Товариством сульфоаммофосу в кількості 120 т. до збору інформації надано залізничні накладні, згідно яких перевезення добрив здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Основа ДП Агроцентр ЄвроХім – Україна

Згідно даних банківських виписок Товариством отримано коштів від дослідного господарства за Додатковою угодою № 1 на загальну суму 3 022 462,50 грн.

Договір № 133 про закупівлю товарів від 19.04.2017 року (далі – Договір № 133) укладений Товариством (Учасник або Постачальник) з Дослідним господарством (Покупець або Замовник).

Предметом Договору № 133 є зобов'язання Постачальника поставити Покупцю: 24440000-0 код за ДК 021:2015- Добрива різні (згідно Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.12.2016 № 2092 «Про внесення змін до Порядку визначення предмета закупівлі») (далі – товар), а Покупець прийняти та оплатити такий товар, визначений в асортименті, кількості та за цінами, які зазначені у специфікації (відповідно до тендерної документації та тендерної пропозиції).

Відповідно до п. 1.2. Договору № 133, кількість та ціна зазначена у специфікації (Додаток 1)

№	Найменування	Формула	Кільк	Од.	Тара	та	Ціна	за	Ціна, грн. з
---	--------------	---------	-------	-----	------	----	------	----	--------------

з/п	товару		ість	виміру	упаковка	одиницю, грн. ПДВ ³	ПДВ
1	Сульфоаммофос	N20% P20%	280	тон	Біг-бег	10800,0	3024000,0
2	Нітроаммофоска	N16% P16% K16%	85	тон	мішок	3835,294	326000,0
	Всього						3350000,0
	У т.ч. ПДВ – 20%						558334

Поставка Товару здійснюється на умовах СРТ (склад Покупця), на умовах ІНКОТЕРМС 2010. Доставка товару має здійснюватися з дотриманням термінів його реалізації спеціально обладнаним автотранспортом Постачальника для перевезення вищезазначених товарів (п. 5.2. Договору № 133).

Згідно із змінами внесеними Додатковою угодою до «Договору про закупівлю товарів за державні кошти № 133 від 19.04.2017 року» без номера від 19.04.2017 р., п. 5.2. Договору № 133 доповнено наступним змістом: Поставка товару здійснюється до залізничної станції Брилівка Херсонської області. Інші умови договору залишено без змін.

Відповідно до видаткових накладних сторонами підтверджено поставку сульфоаммофосу у 2017 році за Договором № 133 на загальну суму 2 473 286,40 грн. в загальній кількості 229,008 тон за ціною 9800,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 133.

Поставка Нітроаммофоски не здійснювалась.

На підтвердження постачання Товариством сульфоаммофосу в кількості 229,008 т. до збору інформації надано товарно-транспортну накладну, згідно якої перевезення добрив в кількості 27 т. здійснювалось транспортом Дослідного господарства, пункт навантаження товару с. Коробки, ТОВ Агрон., доставка в кількості 202,008 т., згідно залізничних накладних, здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Основа ТОВ ЛОГІСТИКГРУПП.

Згідно даних банківських виписок Товариством отримано коштів від дослідного господарства за Договором № 133 на загальну суму 1 855 214,40 грн.

Договір № 173 про закупівлю товарів від 20.06.2017 року (далі – Договір № 173) укладений Товариством (Учасник або Постачальник) з Дослідним господарством (Покупець або Замовник).

Предметом Договору № 133 є зобов'язання Постачальника поставити Покупцю: 24440000-1 код за ДК 021:2015- Азотні добрива (згідно Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.12.2016 № 2092 «Про внесення змін до Порядку визначення предмета закупівлі») (далі – товар), а Покупець прийняти та оплатити такий товар, визначений в асортименті, кількості та за цінами, які зазначені у специфікації (відповідно до тендерної документації та тендерної пропозиції).

Відповідно до п. 1.2. Договору № 133, кількість та ціна зазначена у специфікації (Додаток 1)

№ з/п	Найменування товару	Формула	Кількість	Од. виміру	Тара та упаковка	Ціна за одиницю, грн. з ПДВ	Ціна, грн. з ПДВ
1	Сульфат амонію кристалічний	N21%	600	тон	Насипом	5900,0	3540000,0
	Сульфат амонію гранульований		600	тон	Біг-бег	6400,0	3840000,0
2	Аміачна селітра	N34%	140	тон	Біг-бег/ мішок	6900,0	966000,0
3	Карбамід	№46,2%	480		Біг-бег	10200	489600,0
	Всього						13242000,0
	У т.ч. ПДВ – 20%						2207000,0

Поставка Товару здійснюється на умовах СРТ (склад Покупця), на умовах ІНКОТЕРМС 2010. Доставка товару має здійснюватися з дотриманням термінів його реалізації спеціально обладнаним автотранспортом Постачальника для перевезення вищезазначених товарів (п. 5.2. Договору № 173).

Згідно із змінами внесеними Додатковою угодою до «Договору про закупівлю товарів за державні кошти № 173 від 20.06.2017 року» без номера від 20.06.2017 р., п. 5.2. Договору № 173 доповнено наступним змістом: Поставка товару здійснюється до залізничної станції Брилівка Херсонської області. Інші умови договору залишено без змін.

Відповідно до видаткових накладних сторонами підтверджено поставку товару у 2016 році на загальну суму 4 497 970,00 грн. в тому числі:

- **сульфат амонію кристалічний** в загальній кількості 686,3 т. на загальну суму 4 049 170,00 за ціною 5900,0 грн., що в кількісному виразі перевищує на 86,3 т., в сумі на 509170,0 грн. визначених специфікацією до Договору № 173, при цьому, загальна сума поставленого сульфату амонію є меншою для ніж визначено специфікацією до Договору № 173 за рахунок відсутності поставок сульфату амонію гранульованого.

На підтвердження постачання Товариством сульфату амонію в кількості 686,3 т. до збору інформації надано залізничні накладні, згідно яких перевезення добрив здійснювалось залізничним транспортом до ст. Брилівка Одеської залізниці, пункт навантаження товару ст. Кривий ріг ПАТ АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ.

- **карбамід** в загальній кількості 44 т. на загальну суму 448,80 тис. грн., за ціною 10200,0 грн., що відповідає специфікації до Договору № 173;

на підтвердження постачання Товариством карбаміду в кількості 44 т. до збору інформації надано товарно-транспортні накладні, згідно яких перевезення добрив в кількості 4 т. здійснювалось транспортом Дослідного господарства, пункт навантаження товару ст. Брилівка, ТОВ Хімальянс, доставка в кількості 40 т. здійснено Мельник С.П. автомобілем Renault BK1268BA Камаз BT0952BH причіп BK1172XT та Продан А.Л., автомобіль MAN BV9239BT причіп BV9861XX, пункт навантаження м. Одеса ТОВ ВІБО-ТРАНС.

Протягом періоду 2016-2017 років Товариством отримано коштів від підприємства в загальній сумі 22736,84 тис. грн.

Станом на 31.12.2017 року згідно даних бухгалтерського обліку Товариства рах. 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» перед Дослідним господарством обліковується дебіторська заборгованість в сумі 618,07 тис. грн.

Оформлення залізничних перевезень, здійснення прийомку та розкредитування вантажу, оформлення залізничних документів, згідно наданого до збору інформації договору № НГ на транспортно-експедиційне обслуговування здійснювалось ПП «Хімагроінвест».

Інших документів щодо стану розрахунків Товариства з Дослідним господарством до збору інформації не надано. *(Матеріали збору даних в ТОВ Хімагроінвест у Додатку 59 до звіту)*

Співставленням даних збору інформації з даними бухгалтерського обліку Підприємства по субрахунку 631 «Розрахунки з іншими кредиторами» щодо виду обсягу та стану розрахунків, розбіжностей не встановлено.

Також з в ході проведення аудиту з направлено запит до Скадовського управління водного господарства метою підтвердження стану, виду та обсягу проведених розрахунків за надані послуги з подачі води Підприємству.

Співставленням даних отриманої інформації Скадовського управління водного господарства з даними бухгалтерського обліку Підприємства розбіжностей не встановлено. *(Запит та інформація у Додатках 60-61 до звіту).*

2.3.4. Дотримання Підприємством законодавства при використанні земельних ділянок.

В ході проведення аудиту встановлено, що загальна площа земельних ділянок відповідно до державних актів на право постійного користування земельною ділянкою зареєстровано земельні ділянки загальною площею 2462,7008 га., з них на території Антонівської сільської ради 2152,000 га. у тому числі с/г угіддя 1910,9126 га. з них рілля 1813,92 га. та на території Тарасівської сільської ради с/г угіддя 310,6993 га. з них рілля 287,92 га.

Таблиця № 1

Інформація про наявність у користуванні ДП ДГ Інституту рису НААН України земельних ділянок згідно правовстановлюючих документів

№ з/п	Наявність земельних ділянок			Обліковується на баланс			Оформлено правовстановлюючі документи	
	Адреса	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Вартість, тис. грн.	Кількість	Площа, га
1	Херсонська обл., Скадовський р-н, с. Антонівка	4	2141,102	4	2141,102	8057,7	4	2141,1015
2	Херсонська обл., Скадовський, с. Антонівка	2	10,9	2	10,9		2	10,9
3	Херсонська обл., Скадовський, с. Тарасівка	68	310,6993	68	310,6993		68	310,6993

Дослідженням достовірності відображення вартості земельних ділянок в бухгалтерському обліку Підприємства встановлено, що вартість земельної ділянки в бухгалтерському обліку обліковується за експертною грошовою оцінкою згідно зі статтею 13 Закону України «Про оцінку земель» [27] на субрахунку 101 «Земельні ділянки».

Відповідно до статуту, земельні ділянки Підприємства є державною власністю, які надані в постійне користування Підприємству для розміщення його об'єктів, здійснення науково-дослідної та господарської діяльності, виробництва оригінального, елітного та репродукційного насіння, вирощування садивного матеріалу сільськогосподарських культур, кормів для племінних тварин і пропаганди ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

Дослідженням фактичного використання Підприємством земельних ділянок за цільовим призначенням відповідно до установчих документів, встановлено, що відповідно до Звітів про посівні площі сільськогосподарських культур за 2015 - 2017 роки № 4-сг Підприємством використовувались земельні ділянки для власних потреб на вирощування сільськогосподарських культур таких як озима пшениця, ячмінь озимий, кукурудза, ячмінь ярий, соя, ріпак, кормові культури.

Крім того в ході проведення аудиту встановлено, що Підприємством у періоді за який проводилось дослідження використовувались земельні ділянки (паї) на підставі оформлених договорів земельних ділянок з фізичними особами.

Згідно наданих до аудиту договорів оренди, загальна площа орендованих земель складає 844,7341 га. в кількості 507 земельних ділянок, з них на території Радгоспненської сільської ради площа 396,8937 га. в кількості 162 земельних ділянок, територія Тарасівської сільської ради 383,7394 га. в кількості 314 земельних ділянок, територія Скадовської міської ради площа 62,1010 га в кількості 29 земельних ділянок, територія Антонівської сільської ради 1 земельна ділянка площею 2 га. *(Реєстр укладених договорів оренди земельних ділянок у Додатках 62 до аудиторського звіту).*

При цьому право користування вказаними земельними ділянками на підставі договорів оренди за даних бухгалтерського обліку Підприємства не відображено.

Таблиця № 2

Інформація про наявність у користуванні ДП ДГ Інституту рису НААН України земельних ділянок згідно договорів оренди

№ з/п	Наявність земельних ділянок			Відображено в обліку			Оформлено правовстановлюючі документи	
	Адреса	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Вартість, тис.грн.	Кількість	Площа, га
1	Херсонська обл., Скадовський р-н, с. Радгоспне	162	396,8937	-	-	-	162	396,8937
2	Херсонська обл., Скадовський,	1	2,0	-	-	-	1	2,0

	с. Антонівка							
3	Херсонська обл., Скадовський, м. Тарасівка	314	383,7394	-	-	-	314	383,7394
4	Херсонська обл., Скадовський, м. Тарасівка	30	62,1010	-	-	-	29	62,1010
Всього		506	844,7341	-	-	-	506	844,7341

Операції, пов'язані з орендою землі, відповідно до п. 8 П(С)БО 14 «Оренда» [28] відображаються орендарем на позабалансовому рахунку бухгалтерського обліку за вартістю, указаною в угоді про оренду.

Згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку [14], клас 0 «Позабалансові рахунки» призначені для узагальнення інформації про наявність і рух цінностей, що не належать підприємству, але тимчасово перебувають у його користуванні, розпорядженні або на зберіганні, зокрема об'єкти оперативної (операційної) оренди основних засобів.

Орендовані основні засоби відображаються за вартістю, що вказана в договорах оперативної (операційної) оренди.

Основні засоби, вартість яких відображена на позабалансових рахунках, підлягають інвентаризації в порядку, що діє для цінностей, відображених на балансових рахунках відповідного класу.

Для обліку орендованих необоротних активів Інструкцією № 291 [14] передбачено рахунок 01 «Орендовані необоротні активи», згідно якого прийняті в оперативну оренду основні засоби і нематеріальні активи зараховуються за балансовою (залишковою) і первісною вартістю орендодавця, що зазначається в договорі операційної оренди.

Збільшення залишку відбувається при прийнятті на облік основних засобів, нематеріальних активів, та інших необоротних активів, що отримані в оперативну оренду, зменшення - при їх поверненні орендодавцю та у випадках перенесення заборгованості перед орендодавцем за орендовані необоротні активи на баланс.

Висновок: відсутністю ведення обліку орендованих земельних ділянок Підприємством порушуються норми Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку [14].

Дослідженням питання дотримання Підприємством земельного законодавства під час використання орендованих земельних ділянок встановлено, що відповідно до даних форми Державне статичне спостереження № 4-сг «Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур під урожай 2017 року» (далі – ф №4-сг) [29], РОЗДІЛ 2. Сільськогосподарські угіддя у власності та користування відсутні обсяги площ взятих в оренду.

Згідно інформації директора Підприємства Уманської В.В. орендовані земельні ділянки підприємством не протягом 2017 року не використовувались оскільки їх було передано в суборенду сільськогосподарському товариству з обмеженою відповідальністю «Більшовик» (далі – Товариство) на підставі укладених договорів, які в даний час знаходяться на реєстрації відповідно до ст.

8 Закону України Про оренду землі від 6 жовтня 1998 року № 161-XIV (далі - Закон про оренду землі) [30] .

До аудиту пред'явлено Договір № 46 від 22.03.2017 (далі Договір № 46) року укладений Підприємством з Товариством.

Відповідно до п. 1.1 Договору № 46 Товариство відшкодовує Підприємству витрати пов'язані по незавершеному виробництву при підготовці ґрунту для сільськогосподарської продукції під урожай 2017 року для передачі в суборенду.

Згідно п. 2.2. Договору № 46 Товариство зобов'язане здійснити відшкодування витрат пов'язаних з незавершеним виробництвом при підготовці ґрунту під урожай 2017 року для передачі в суборенду передплату у розмірі 90,35 тис. грн. та провести остаточний розрахунок в наступні терміни:

- до 28.04.2017 в сумі 225,885 тис. грн.;
- до 15.05.2017 в сумі 225,885 тис. грн..

Згідно акту виконаних робіт від 03.04.2017 р. на суму 542,12 тис. грн., Товариством взято зобов'язання перед Підприємством по відшкодуванню витрат незавершеного виробництва.

Крім того, протягом 2017 року Товариством здійснювалось відшкодування витрат на орендовані земельні ділянки з орендної плати, оплати послуг з подачі води, податків та зборів, а також надавались послуги по вирощуванню с/г продукції на вказаних земельних ділянках.

Так, у 2017 році згідно даних бухгалтерського обліку Підприємства по рахунку 31 «Рахунки в банках» Товариством сплачено коштів на загальну суму 8908,23 тис. грн. з них:

- відшкодування вартості незавершеного виробництва – 542,12 тис. грн.
- за сільськогосподарську продукцію - 3212,1 тис. грн.;
- відшкодування вартості зрошення - 1752,42 тис. грн.;
- відшкодування орендної плати – 2443,14 тис. грн.;
- відшкодування фіксованого сільськогосподарського податку – 263,63 тис. грн.;
- відшкодування екологічного податку – 159,00 тис. грн.
- послуги по збиранню врожаю, транспортні послуги, культивация та ін.. – 535,82 тис. грн.

Згідно даних бухгалтерського обліку Підприємства по рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» перед Товариством обліковується кредиторська заборгованість в сумі 139,94 тис. грн.

В період проведення аудиту до Товариства направлено запит щодо стану взаємних розрахунків. На момент закінчення аудиту інформація від товариства не надійшла.

Під час проведення аудиту, з метою перевірки дотримання Підприємством вимог земельного законодавства, до Головного управління Держгеокадастру в Херсонській області (далі – Держгеокадастр) направлено звернення щодо виділення спеціаліста з земельних питань для прийняття участі в проведенні державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства Дослідне господарство Інституту рису Національної академії

аграрних наук України в частині дотримання Підприємством вимог законодавства у земельній сфері.

Згідно отриманої від Держгеокадастру інформації від 05.02.2018 № 11-21-0.42-71/90-18, Управлінням контролю за використанням та охороною земель відповідно до наказу Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області від 01.06.2017 року № 215/0/92-17-ДК «Про здійснення державного контролю за дотриманням земельного законодавства, використання та охороною земель усіх категорій і форм власності» проведено планову перевірку дотримання вимог земельного законодавства під час використання земель сільськогосподарського призначення державної власності, що належить до сфери управління НААН на території Тарасівської та Антонівської сільських рад Скадовського району Херсонської області, які перебувають у постійному користуванні.

За результатами проведеного заходу складено акт перевірки дотримання вимог земельного законодавства за об'єкт – земельної ділянки від 26.06.2017 року № 215-ДК/295/АП/09/01/-17, порушень не встановлено.

При цьому, питання законності користування земельними ділянками на підставі договорів оренди земельних ділянок, а також передачі права користування земельними ділянками третім особам на підставі договорів суборенди акті перевірки не зазначено. *(Затит, інформація та акт перевірки у Додатках 63-64 до звіту)*

III. ВИСНОВКИ

Загалом результати державного фінансового аудиту засвідчили, що ефективність управління майном Підприємства за фінансовими коефіцієнтами, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність впродовж періоду аудиту має високий рівень.

За результатами державного фінансового аудиту встановлено ряд чинників, що мали негативний вплив на обґрунтованість понесених Підприємством витрат, достовірності їх формування і відображення в обліку та звітності, а саме:

> неналежний контроль з боку НААН України, як уповноваженого органу за дотриманням законодавства в частині встановленого граничного обсягу окремих витрат Підприємства під час розгляду та затвердження фінансових планів призводить до відображення у складі витрат Підприємства, витрати на благодійну допомогу в обсягах, що перевищують гранично допустимі відповідно до Податкового кодексу України;

> управлінські рішення щодо використання чистого прибутку протягом 2014-2017 років в супереч його розподілу затвердженого фінансовими планами не сприяють розвитку виробництва Підприємства та призводить до використання його з недотриманням вимог Господарського кодексу;

> окремі управлінські рішення під час дотримання штатної дисципліни та пов'язаними з ними виплатами не сприяють підвищенню

прибутковості Підприємства, зокрема введення до штатного розпису посади характеристика функціональних обов'язків, якої не збігаються з основними функціями та метою діяльності Підприємства визначених статутом, а також прийняття на роботу працівників за сумісництвом, яким законодавчо заборонено працювати за сумісництвом призводить до непродуктивних витрат Підприємства;

> впровадження виробничо-господарської діяльності Підприємством при наданні послуг у сільському господарстві за окремими договорами укладених з Інститутом рису на умовах, які не є взаємовигідними, а також втручання у фінансово-господарську діяльність Підприємства з боку керівництва з боку Інституту рису призвело до завищення витрат Підприємства на загальну суму 3262,86 тис. грн., що не сприяє підвищенню прибутковості Підприємства;

> неналежний контроль з боку керівництва Підприємства за станом розрахунків та своєчасним стягненням дебіторської заборгованості створює передумови до втрати активів, зокрема внаслідок пропуску строку позовної давності фактично допущено втрату боржників у зобов'язанні на загальну суму 32,05 тис. гривень.

IV. Рекомендації

З метою покращення ефективності діяльності Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України, державні фінансові аудитори рекомендують здійснити заходи по підвищенню ефективності управління коштами і майном Підприємства»; покращення фінансових результатів його діяльності; приведення у відповідність до вимог чинного законодавства бухгалтерського обліку та фінансової звітності, впровадження дієвої системи внутрішнього контролю. Ці заходи включають наступне:

На рівні Національної академії аграрних наук України.

У разі необхідності надання благодійної допомоги Науковим установам підпорядкування Національної академії аграрних наук України вказані видатки враховувати під час формування та затвердження фінансових планів державних підприємств згідно з Порядком № 205 з урахуванням граничних обсягів витрат встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2006р. № 1673 «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією» та Податкового кодексу України;

На рівні Інституту рису Національної академії аграрних наук України.

При укладанні договорів на надання послуг по вирощуванню сільськогосподарських культур враховувати, що відповідно Статуту [4] Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України», метою діяльності Підприємства є досягнення позитивних економічних результатів та

одержання прибутку, відповідно надання послуг повинно здійснювати на взаємовигідних умовах.

Враховувати що надання директору Підприємства розпоряджень щодо придбання засобів захисту рослин Інституту рису фактично є втручанням в оперативно – господарську діяльність Підприємства, що суперечить вимогам ст. 136 Господарського кодексу України [3] та п. 7.4 Статуту Підприємства [4].

На рівні Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Академії аграрних наук України:

Розробити план заходів із усунення порушень та недоліків, виявлених аудитом та налагодження дієвої системи внутрішнього контролю.

Під час складання та затвердження фінансових планів підприємства дотримуватись вимог Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205 з урахуванням граничних обсягів витрат встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2006р. № 1673 «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією» та Податкового кодексу України. Витрати Підприємства проводити виключно в межах затвердженого фінансового плану Підприємства, під час формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати Підприємства та її розкриття в фінансовій звітності керуватись виключно Положенням (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318;

Не допускати використання чистого прибутку Підприємства на цілі, що не передбачені фінансовим планом Підприємства.;

Під час розроблення та затвердження штатних розписів підприємства враховувати, що відповідно до п. 5.1.3 Статуту [3] та п. 6.1.2 Статуту [4] Підприємство самостійно визначає структуру управління, розробляє штатний розпис Підприємства з урахуванням його функцій. З метою зменшення витрат не допускати введення посад з функціональні обов'язки яких не основним функціям та меті діяльності Підприємства.;

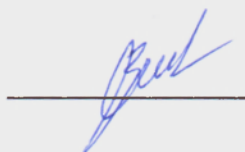
Запобігати неефективних витрат та не допускати нарахування амортизації на об'єкти основних засобів, які не використовуються у виробничому процесі

З метою недопущення завищення валових витрат Підприємства, зокрема при наданні послуг по вирощуванню сільськогосподарських культур Інституту рису, укладати договори на умовах, які є взаємовигідними, враховувати, що відповідно Статуту [4] Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України», метою діяльності Підприємства є досягнення позитивних економічних результатів та одержання прибутку.

Під час проведення поточних ремонтів на Підприємстві не допускати безпідставного списання будівельних матеріалів;

З метою недопущення зростання дебіторської заборгованості, пропущення строків позовної давності та як наслідок втрати активів Підприємства слід приділяти попереджувальним заходам, зокрема, доцільно створити реєстр старіння дебіторської заборгованості, де висвітлена інформація про дебіторів підприємства, які згруповані відповідно до частки та термінів прострочення дебіторської заборгованості.

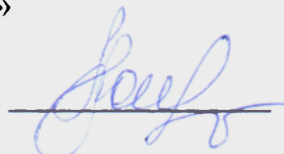
Заступник начальника відділу
контролю в аграрній галузі
екології та природокористування

I.M. Ватаг

Один примірник аудиторського звіту отримав:

Директор Державного підприємства
«Дослідне господарство Інституту рису»
Національної академії аграрних
наук України

V.V. Уманська

« 2 » березня 2018 року

V. Додатки

- 5.1. Перелік додатків.
- 5.2. Джерела використаної інформації.
- 5.3. Протокол розбіжностей

5.1. Перелік додатків

1. Відомості обліку розрахунково-фінансових операцій по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» за 2014 рік.
2. Відомості обліку розрахунково-фінансових операцій по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» за 2015 рік.
3. Відомості обліку розрахунково-фінансових операцій по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» за 2016 рік.
4. Відомості обліку розрахунково-фінансових операцій по субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» за 2017 рік.
5. Копія функціональних обов'язків завідувача тренажерним залом
6. Відомості відпрацьованого часу та нарахованої оплати праці Дудченко В.В.
7. Копія Наказу УААН від 25.01.2008 № 11-к.
- 8 Копія наказу від 20.08.2015 № 158,
9. Копія наказу від 20.08.2015 № 138-к
10. Копія наказу від 30.09.2015 № 160-к
11. Копія наказу від 05.10.2015 № 189
12. Запит до Інституту рису від 04.01.2018 № 15-21-07-21-14/64
13. Інформація Інституту рису від 22.01.2018 № 22, від 10.01.2018 № 0
14. Реєстр – вибірка нарахованої заробітної плати працівникам
15. Табелі обліку робочого часу
- 16 – 46 Накази, запрошення, посвідчення на відрядження, звіти про використання коштів, кошторис витрат, пояснювальні записки, закордонні паспорти з відмітками про перетин кордону розклад семінарів з інформації розміщеної на сайті <http://www.demofield.it/>, копії замовлень та лист НААНУ від 03.08.15 № 4-4/197
47. Видаткова накладна від 02.09.2015 № 9715
48. Акт прийому-передачі від 02.09.2015 № 3008
49. Реєстр фактичних витрат понесених Підприємством при наданні послуг у сфері сільського господарства Інституту рису за 2015 рік
50. Реєстр фактичних витрат понесених Підприємством при наданні послуг у сфері сільського господарства Інституту рису за 2016 рік
51. Реєстр фактичних витрат понесених Підприємством при наданні послуг у сфері сільського господарства Інституту рису за 2017 рік
52. Перелік питань наданий директору Підприємства Уманській В.В.
53. Пояснення директора Підприємства Уманської В.В.
54. Наказ Інституту рису від 12.02.2018 № 22- АГ

- 55. Лист Підприємства до Інституту рису від 15.02.2018 № 90
- 56. Акт обстеження від 30.01.2018.
- 57. Акт контрольного обміру
- 58. Запит до ФГ Арта - А від 08.02.2018 № 15-21-07-21-14/562
- 59. Матеріали збору даних в ТОВ Хімагроінвест

60. Запит до Скадовського міжрайонного управління водного господарства від 05.02.2018 № 15-21-07-21-14/493

61 Інформація Скадовського міжрайонного управління водного господарства від 09.02.2018 № 01-08/15/04-08

62 Реєстр укладених договорів оренди земельних ділянок

63 Запит до Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області

64 Інформація Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області від 05.02.2018 № 11-21-0.42-71/90-18

5.2. Джерела використаної інформації

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 «Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання»;
2. Методика проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728;
3. Статут Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Української академії аграрних наук», затвердженого Української академії аграрних наук від 07.12.2006 р. та зареєстрованого державним реєстратором Садоської районної державної адміністрації 12.12.2006 року за № 14961050003000016;
4. Статут Державного Підприємства «Дослідне господарство Інституту рису Національної академії аграрних наук України», затвердженого Національною академією аграрних наук України від 01.12.2016 року;
5. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 року №222-VIII;
6. Закон України від 21.09.2006 №185-У «Про управління об'єктами державної власності»;
7. Закон України від 26.01.1993року №2939-ХП «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні»;
8. Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки затвердженого, наказом Міністерства економіки України 21.06.2005 № 173;

9. Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205;
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2006р. № 1673 «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією»;
11. Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI;
12. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV;
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318;
14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291;
15. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зі змінами).
16. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV;
17. Колективний договір Державного підприємства «Дослідне господарство Інституту рису НААНУ»;
18. Конституція України;
19. Кодексу законів про працю України;
20. Порядок і умови сумісництва визначені постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.93 р. № 245 «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій»;
21. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, затвердженим наказом Мінпраці, Мін'юсту і Мінфіну України від 28.06.93 р. № 43, зареєстрованим у Мін'юсті України 30.06.93 р. за № 76
22. Інформація з сайту <http://www.demofield.it/>;
23. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII
24. Форма № 50–сг, затвердженої наказом № 145 Національної академії аграрних наук України від 29.11.2013 року «Основні економічні показники сільськогосподарського підприємства» за 2015 – 2017 роки;
25. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.1007 №1183 «Про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств» (далі - Постанова №1183)

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92;
27. Закону України «Про оцінку земель» 11 грудня 2003 року № 1378-IV;
28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» затвердженого наказом Міністерства фінансів України N 181 від 28.07.2000;
29. Державне статичне спостереження № 4-сг «Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур» під урожай 2015 - 2017 років;
30. Закон України Про оренду землі від 6 жовтня 1998 року № 161-XIV;
31. Закон України від 21.09.2006 № 185-У «Про управління об'єктами державної власності»
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість", затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №237;
33. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.08.1995 № 597 «Про типову форму контракту з керівником підприємства, що є у державній власності»
34. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88.
35. Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 року № 3125-XII;
36. Закон України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» від 7 лютого 2002 року № 3065-III;
37. Порядок відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 р. № 138
38. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170.
39. Положення по інвентаризації активів та зобов'язань, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 року №879
40. Фінансова звітність підприємства
41. Інформація у мережі Internet

